

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

Letnik XVIII.

V Ljubljani, avgusta 1901.

8. zvezek.

Deseta nedelja po Binkoštih.

Dobri namen.

Povem vam, cestinar je šel opravičen
v svojo hišo, farizej pa ne. Luk. 18, 14.

Sin mogočnega kralja je zapustil svojo domovino, imenitno kraljestvo, ter šel v daljne kraje, kjer so prišli ljudje po svoji lastni krivdi v oblast tujemu zatiralcu. Junaški sin mogočnega kralja pa je premagal zatiralca, rešil ljudi iz sužnosti ter jim odprl in pokazal pot v svojo lastno, prelepo domovino. Veseli so hiteli za njim presrečni ti ljudje!

Sin premogočnega kralja je Jezus Kristus, ki je zapustil lepa nebesa, prišel na revno zemljo ter nas rešil sužnosti hudobnega duha, kateremu smo bili zapadli po izvirnem grehu, in nam zopet odprl sveta nebesa. Neštevilne trume svetih mašnikov in škofov, puščavnikov in mučenicov, mučenic in devic je že šlo za njim, uživat večno srečo. Kristijani! Sedaj potujemo mi v lepo nebeško domovino. Pa smemo li upati, da nas sprejme božji Sin v tovarištvo mašnikov, ki so oznanjevali s tolikim trudom in težavami njegov sveti evangelij? V družbo mučencev, ki so zanj prelili kri? V družbo puščavnikov, ki so se zanj pokorili celo življenje? — Vidim vas, da ste malosrčni. Pač si mislite: učen nisem, da bi nevernikom oznanoval besedo božjo! Bogat ne, da bi zidal cerkve in samostane! Noč in dan ne morem moliti, ker se moram truditi tudi za svoj vsakdanji kruh. — Dragi kristijani! Ne bodite malosrčni. Kaj pa zahteva za to od nas Gospod? Morda, da damo svoje življenje zanj, kakor mučeniki? Da pustimo vse, kar imamo in gremo v puščavo, kakor puščavniki? — Veliko manj; da, samo

to, da živimo v milosti božji, in da imamo pri vseh svojih delih pred očmi le čast božjo in izveličanje svoje duše. In to premore s pomočjo božjo vsak človek, bodisi mlad ali star, v tem ali drugem stanu! Kot svetnika častimo sv. Izidorja; bil je kmet. Sv. Krispin in Krispinijan sta bila rokodelca; sv. Radegunda je bila dekla. — Kaj so storili ti svetniki? Živel so v stanu milosti božje, izpolnjevali dolžnosti svojega stanu in vedno imeli pred očmi slavo božjo. In, ali nam ne priča prav tega današnji sv. evangelij? Dva človeka sta šla molit v tempel, farizej in cestninar. Farizej je naštel, kakor je mislil, veliko dobrih del. Saj je molil: »Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta cestninar. Postim se dvakrat v tednu; desetino dajem od vsega, kar imam.« Cestninar pa se ni mogel ponašati s tolikimi deli, in vendar je bil on opravičen, farizej pa ne. Zakaj to? Farizej je svoja dela opravljal iz same slavohlepnosti, iz gole častilakomnosti. Dobra dela pa, ki niso storjena iz pravega namena, ne zavoljo Boga in ne iz ljubezni do njega, nimajo nobene cene pred Bogom, in s takimi si človek ne more nabrati zasluženja za nebesa. — Da, predragi kristijani! Prav tega ne smemo pozabiti, da ni dovolj, da delamo vsa svoja dela v stanu milosti božje, treba je razen tega še, da govorimo in delamo le iz ljubezni do Boga, v njegovo večjo čast, ali z drugo besedo: Pri vseh svojih delih moramo imeti pravi, dobri namen.

Da te prevažne resnice nikdar ne izgubimo izpred oči in da se vedno po njej ravnamo, premišljujmo jo danes v svoj dušni prid in v čast božjo.

Jezus Kristus nas je s svojo smrtjo na križu odrešil ter nam zaslužil neizmernih milosti. Pri sv. krstu smo postali deležni teh dobrot, ko smo bili sprejeti mej ude sv. cerkve, v ude skrivnostnega telesa našega Gospoda, čigar glava je on sam. Kakor daje vinska trta vso oživljajočo moč mladikam, tako daje tudi Kristus pomoč kristijanom, dokler so združeni z njim po posvečujoči milosti božji. Zato pa more tudi vsak kristijan delati dela, ki so zaslužna za večno življenje. Pa ene stvari ne smemo pozabiti! Da so naša dela zaslužna za nebesa, moramo jih p o s v e t i t i z n a d n a r a v n i m i n a g i b i, t. j. darovati jih moramo Bogu. — Dva delavca bi prav pridno delala v potu svojega obraza ves teden, da preživita sebe in svojo družino; oba bi bila v stanu milosti božje; pa utegnili bi se zgoditi, da bi si eden nabral veliko zaslužnih del, drugi pa

prav nič. Da, čisto nič zaslužnega za večno življenje bi ne imel, ko bi eden nikdar v imenu božjem ne šel na delo in svojih težav ne daroval Bogu, ampak jih le z nevoljo prenašal in se hudoval nad tem, da mora toliko trpeti. Oba bi tako izvršila enako delo, a plačilo bi dobila prav različno. Delo samo na sebi je podobno kosu srebra ali zlata. Kakor ima zlato ali srebro še-le tedaj veljavo kot denar, če je vtisnjena vanj cesarjeva podoba, tako so naša dela zaslužna še-le tedaj, če jih opravljamo v čast božjo.

Sv. pismo nam čisto določno pravi: *Ako tedaj jeste ali pijete, ali kaj drugega delate, delajte vse v čast božjo.* (I. Kor. 10, 31.) Kar človek seje, to bo tudi žet. Kdor ima pri svojih delih svet, posvetno čast in hvalo pred očmi, kakor farizej v današnjem evangeliju, on je prejel svoje plačilo na tem svetu. In kdor poželjivosti streže s svojimi deli, njemu veljajo besede sv. apostola Pavla: *Kdor seje v svojem mesu, žet bo od mesa tudi pogubljenje; kdor pa seje v duhu — kdor dela za dušo — žet bo od duha tudi večno življenje.* (Gal. 6, 8.)

O tej resnici so bili živo prepričani kristijani v vseh časih. Cerkveni učeniki jo večkrat tudi zelo povdarjajo. Tako pravi sveti Avgustin: »Kar ne delaš iz dobrega namena, koristilo ti ne bo prav nič. Zaračunilo se ti bo, kako si kako stvar naredil, ne kaj si naredil.« In sv. Gregor pravi: »Ljudje sodijo vnanja naša dela, Bog pa jih bo sodil tako, kakor so se rodila v naših srcih.«

Sicer pa, predragi v Kristusu, ali ni pravično, da Bog tako ravna? Ni li tudi na svetu tako? Kateri otrok dela starišem več veselja, oni, ki le z nevoljo izpolnjuje to, kar mu ukažejo, ali oni, ki z veseljem opravlja vsa naročila? S kakimi posli je gospodar bolj zadovoljen? Morda z onimi, ki sicer opravljajo svoja opravila, pa gledajo vedno, kako bi sami škode ne trpeli; ni jim pa mar, da bi skrbeli za blagostanje gospodarjevo? Ne! One posle vse hvali, ki vedno mislijo, kako bi pripomogli hiši, v kateri služijo, do blagostanja, kako bi povzdignili veljavo svojega gospodarja.

Dà, predragi! Če se bomo trudili v sv. katoliški cerkvi kot zvesti posli v družini, če bomo molili za povikšanje svete cerkve, delali vse v čast in slavo božjo, potem nam je zagotovljeno tudi obilno plačilo. Lepo nam to pojasnjuje tudi nastopni zgled:

Opat Pafnucij je bil zelo svet mož in je prav veliko mladeničev vzgojil v pobožne menihe in služabnike božje. Obilnih zaslug si je na ta način nabral za nebesa. Nekdaj pa je vprašal Boga, če je še kateri človek na svetu, ki ima toliko zaslužnih del, kot on.

Bog pa mu je odgovoril po svojem angelu, da so še taki ljudje, in da ima prav toliko zaslug, kot on, neka dekla v bližnji vasi. Začudil se je Pafnucij, in čudimo se lahko tudi mi. Pafnucij, ki je petdeset let molil v puščavi, postil se in se bojeval s hudobnim duhom, on ima prav toliko zaslužnih del, kot preprosta ženska, ki živi mej zapeljivim svetom in opravlja najnavadnejša opravila. Preprosta ta dekla je vsa svoja dela s tem, da jih je storila v imenu božjem, posvetila in naredila zaslužna za večno življenje.

Glej, kristijan! Tu se ti razprostira širno polje, kjer lahko vspešno skrbiš za svojo dragoceno dušo. Ne boš li začel? Hočeš se li še obotavljati? Zjutraj, ko vstaneš, pokrižaj se v imenu božjem. Predno začneš svoje delo, reci: Vse v imenu božjem — vse k časti božji! Angelji ponesó tvoj dobri namen pred prestol milostnega Boga, božji blagoslov pa na tvoje delo. In zvečer, ko dokončaš svoja opravila, daruj jih Bogu! Vsako delo tako storjeno ti bo drag biser, katerega položiš Bogu v roke in si ga shraniš v nebesih. Čez dan večkrat misli na svoj dobri namen. Glej, kupec vedno misli in govori o svoji kupčiji, rokodelec o svojem delu. — In kristijan, kako ravnaš ti? Kaj ti navadno premišljuješ? Kako malo preveja božji duh tvoje misli in besede. In vendar, koliko prilik ti ponuja življenje! Koliko lepih zgledov ti dajo svetniki.

Zveličana *A r m e l a* je bila preprosta dekla. Ko je delala na polju pomladi, ko so sejali žito, je premišljevala, koliko se je Jezus trudil, da bi zasejal seme božjih nauk v človeška srca. In ko se je spomnila, da toliko ljudi tako malo skrbi, da bi seme božje besede obrodilo dober sad v njih srcih, je žalovala in molila za mlačne ljudi. V trpljenju je premišljevala Kristusovo trpljenje. Ravnaj tudi ti tako, kristijan! S sv. *A v g u š t i n o m* potem lahko premišljuješ, sprehajajoč se po cvetočih vrtilih in pisanih livadah, nebeško radost.

Je-li kristijan, da boš tako ravnal? Vedno in povsod ti bo pred očmi božja čast! Besede in dejanja bodo spremljala božje ime. Blagor ti potem! V trpljenju si boš lajšal in slajšal svoje m u k e in težave na zemlji, premišljujoč nebeške radosti. Duša tvoja pa si bo nabrala zaslug, da bo mirno in veselo kdaj stopila v družbo toliko srečnih svetnikov in svetnic, ki sedaj gledajo v nebesih, kar so premišljevali na zemlji, vživajo, kar so upali, ljubijo, kar so ljubili tukaj, ko so imeli pred očmi v besedah in dejanjih Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Enajsta nedelja po Binkoštih.

I. Homilija.

Vse je prav storil. Mark. 7, 37.

Celo Jezusovo javno življenje in delovanje označuje sveti Peter z besedami: *Okolu je hodil, deleč dobrote.* (Ap. dej. 10, 38.) Zgled zato nam pripoveduje današnji evangelij. Od neverskega Tira, kjer je ozdravil obsedeno hčer kananejske žene, gre Jezus v kraje Deseteromestja, tedaj od severozahoda svete dežele proti vzhodu. Dolgih 20—30 ur pešpoti so ti kraji oddaljeni drug od drugega.

Kaj pa je nagnilo Gospoda, da je napravil tak velik ovinek, mesto da bi bil šel naravnost k genezareškemu jezeru v Kafarnavm? *Okrog je hodil, dobrote deleč,* pravi sv. Peter. Vedel je, da ga čaka delo usmiljenja tam med ubogimi neverniki Deseteromestja; pripraviti je hotel ob enem tla med tistimi neverniki, kamor bodo apostoli po njegovi smrti najprvo prinesli seme svete vere. Že prej je ravno tukaj ozdravil dva obsedena, ki sta potem oznanovala mej svojimi ljudmi njegovo slavo; sedaj pa je Gospod v drugič pokazal svojo dobrotu in moč, ko je ozdravil gluhega in mutastega reveža; in pričujoči so se čudili, rekoč: *Vse je prav storil; gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.*

Premislimo v svoj dušni prid današnji evangelij; marsikaj podučnega bomo našli v njem.

I. Evangelij pravi: *In mu pripeljejo gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj!*

Lep zgled ljubezni do bližnjega nam dajejo ti ljudje; pa kar je še bolj imenitno, s tem, da so sami pripeljali reveža k Jezusu, so pokazali, da jim ona dva obsedenca, ki ju je Gospod prej enkrat ozdravil in ju poslal oznanjevat njegovo božjo moč, nista pridigovala zastonj, ampak z velikim vspehom. Takrat namreč, ko je Gospod ta dva obsedenca ozdravil in hudičem, od katerih sta bila obsedena, dovolil, da so šli v čredo svinj in jo potopili v jezeru, takrat je ljudstvo prosilo Jezusa, naj gre proč od njih; danes pa vse kaže, da je izpremenilo svoje misli o velikem čudodelniku. Komaj je Gospod danes stopil na njihova tla, že mu pripeljejo gluhomutca, da ga ozdravi.

Mislite si sedaj tacega reveža in njegov stan, kristijani! Polovica stvarjenja zanj nima nikakega pomena. Gleda sicer, vidi različne

reči, pa njihovega namena in pomena ne vé, ker mu ga nihče ne more dopovedati. Dà, še tega ne vé, kdo je Stvarnik vseh teh reči. Bolnik ima vsaj upanje, da ozdravi; tak revež pa še tega ne. Zato so gluhomutci navadno žalostni, melanholični, radovedni sicer, pa nezaupljivi, zdražljivi in togotni ljudje.

Glejte, kristijani! Mi pa smo v tej zadevi srečni, ker smo zdravi ljudje; bodimo Bogu hvaležni za dragocena darova posluha in govora, in rabimo ju vedno po božji volji; zoper božjo voljo pa rabljena, sta oba najboljši pripomoček hudobnega duha, človeka pogubiti. Koliko greha se zgodi z jezikom in s poslušanjem! Ne pravi zastoj pregovor, da tistim ljudem, ki pregrešno govoré, sedi hudič na jeziku, onim pa, ki tako govorjenje poslušajo, na ušesih. — Za nekatere ljudi bi bilo res bolje, ko bi jezika ali pa ušes ne imeli!

II. *In ga je vzel izmed množice na stran in je vtaknil svoje prste v njegova ušesa ter je pljunil in se dotaknil njegovega jezika, in je pogledal v nebo in zdihnil in mu rekel: Efeta! to je: odpri se!* Tedaj ne s samo preprosto besedo je Gospod ozdravil tega človeka, ampak poslužil se je nekakih obredov ali znamenj. Gotovo nihče izmej vas ne dvomi, da ne bi bil mogel Jezus tudi brez njih ozdraviti ga; zato pa še ne smemo reči, da so bili ti obredi nepotrebni ali brez pomena; ravno nasprotno.

Jezus je vzel tega človeka izmej množice na stran. Zakaj pač? Zato, ker je hotel zvest ostati božjim naredbam, namreč, da mora najprej judovskemu ljudstvu prižgati luč svoje vere, potem še-le, ko bodo judje v njegovem kraljestvu, ali pa ko bodo vsled nevere izključeni iz njega, bo ta luč v polni božji svetlobi zasvetila tudi nevernikom; zato je v istem smislu rekel Jezus kananejski ženi: *Nisem poslan, kakor le k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.* (Mat. 15, 24.) Zato pelje Gospod tudi gluhomutca stran od množice; zato tudi pozneje zapové, da naj nikomur o čudežu ne pravijo. Da je Jezus gluhomutca stran peljal od množice in pa da je rabil nenavadna znamenja pri ozdravljevanju, storil je Gospod iz dveh vzrokov; prvi vzrok se ozira na gluhomutca samega, drugi pa na nas kristijane.

Ko bi bil Gospod reveža ozdravil le z besedo, kdo vé, bi bil li ta verjel ljudem, ko bi mu rekli, da ga je ozdravil Jezus iz Nazareta? Jezus pa je s čudeži hotel v ljudeh obuditi vero; zato je pri gluhomutcu izbral taka znamenja, da jih je ta mogel videti in tedaj iz lastne skušnje spoznati, kdo ga je ozdravil. —

Gospod je gluhomutcu vtaknil prste v ušesa in ga s tem opozoril, da misli nekaj storiti z njimi; s slino se je dotaknil njegovega okornega jezika, zopet iz istega vzroka, da bi človeka storil pazljivega na to, kar se ima zgoditi.

In je pogledal v nebo in zdihnil. Dasiravno ne napačno, pač pa nepopolno razlago bi dobili iz teh besed, ko bi rekli, da je Gospod zato pogledal proti nebu in zdihnil, ker se mu je smilila telesna revščina tega človeka. Ne toliko telesna gluhomutost žalosti Gospoda, kakor to, kar pomeni telesna gluhomutost: gluhomutec je nevernik, grešnik, eden izmed milijonov drugih, ki imajo uho zaprto za zveličalne nauke, ki imajo usta zaprta za slavo božjo. To žalosti Jezusa, ko gleda v duhu dušno revščino za Boga gluhega in mutastega človeka; tako razlagata te besede sv. J. Krizostom in zveličani Beda.

Nato reče Jezus: *Efeta! to je: odpri se*, namreč čut sluha in govora. S temi besedami je Gospod razodel, da je Bog, da je Sin božji; zakaj ko stori čudež, ne prosi še-le Boga Očeta moči, kakor so to vselej storili preroki in tudi apostoli. Gospod ne prosi, ampak kar zapové, in sicer ne zapové v imenu Boga Očeta, ampak v svojem. Čudeži so tedaj dokaz njegovega božanstva in s tem tudi dokaz resničnosti njegovega nauka.

Zberimo sedaj še enkrat vsa znamenja, ki jih je Gospod vporabil pri tem čudežu. Najprvo je reveža peljal v stran, potem mu je prste vtaknil v ušesa, dalje se je s svojo slino dotaknil njegovega jezika, je pogledal proti nebu in zdihnil ter rekel: *Efeta*. — Rekel sem, da je Gospod rabil ta znamenja iz dveh vzrokov: zavoljo gluhomutca, ker je hotel z njimi zaupanje, vero v njem obuditi; potem pa tudi zavoljo nas, kakor učé sv. cerkveni očetje. Gotovo bi bil Jezus tudi z drugimi znamenji lahko ozdravil gluhomutca; n. pr. da bi bil roke nanj položil, kakor so ga pričujoči prosili. Ker pa tega ni storil, ampak si je zbral ta posebna znamenja, imajo sv. očetje gotovo prav, ako vidijo v njih nekak nauk za nas kristijane. Že imenovani sv. Krizostom in zveličani Beda pa tudi drugi sveti očetje nam razlagajo pomen znamenj.

Gospod je gluhomutca peljal stran od množice, nam v poučenje, da ne delajmo dobrih del zaradi posvetne hvale; sam je namreč rekel: *Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli; sicer ne bote imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih.* (Mat. 6, 1.)

V taknil mu je prste v ušesa in s tem pokazal, da ima tudi njegovo telo božjo moč; s slino se je dotaknil njegovega jezika v znamenje, da ima isto moč tudi vse drugo, kar je v zvezi s tem božjim telesom. Proti nebu je pogledal in zdihnil ter s tem pokazal, da pride vsaki dobri dar od zgoraj, od Očeta svetlobe, tedaj tudi zdravje; da molimo s pobožnostjo in skesanostjo, pri molitvi imejmo svoje dušne oči, svojega duha pri Bogu, svoje srce pa polno skesanosti nad svojo nevednostjo.

Dalje je gluhomutec podoba grešnika, ki ima uho in usta zaprta za Boga. Gospod pelje gluhomutca v stran ter nas s tem uči, v čem obstoji izpreobrnjenje grešnika. Greh namreč odtrga človeka od Boga in ga priveže na stvar. Pravo izpreobrnjenje tedaj je mogoče le, ako človek zapusti stvar in se obrne zopet k Bogu; zakaj dvema gospodoma, Bogu in svetlu, človek ne more služiti. *Ali bo namreč enega sovražil in enega ljubil; ali se bo enega držal in enega zaničeval.* (Mat. 2, 24)

Svet človeka dela gluhega in mutastega za Boga; kako bi mogel posveten človek poslušati in v svoje srce sprejeti klic božje milosti, ako ima uho polno posvetnega hruma? Kako bi mogel svoj jezik gibati v slavo božjo, ako ima srce polno posvetnosti? »Česar je srce polno, to govore usta«, pravi pregovor. Zato je grešniku neobhodno potrebno, da zamaši svoje dušno uho grešnemu hrumu, da postane gluh za svet, mej tem, ko je bil prej gluh za Boga. In kakor je bil prej mutast za Boga, tako mora sedaj, ako se hoče res izpreobrniti, prositi Boga, da mu jezik namaže s svojo slino, ki je podoba božje modrosti, t. j. da mu s svojo modrostjo odpre usta, da bi mogel prav spoznati svoje pregreške in zaslišati besedo: efeta, t. j. odpri se srce studentu božjih milosti, božje ljubezni.

III. *In kar odprla so se mu ušesa in razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril.* Čudež je bil storjen. — *In jim je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo.* Ozdravljenemu in pa množici danes Gospod prepoveduje, drugim praviti o čudežu; ko pa je nedavno ravno v teh krajih, nekoliko bližje galilejskega morja ozdravil obsedenca, mu je rekel: *Pojdi na svoj dom k svojim, in oznanuj jim, koliko ti je Gospod storil, in kako se te je usmilil* (Mark. 5, 19.) Gospod prvič ukazuje, drugič pa brani razglasiti čudež; zakaj pač? Glejte, Gospod sam je rekel, da je prišel iskat v prvi vrsti, kar je bilo izgubljenega iz Izraelove hiše; vendar ni

odgnal od sebe tudi reveža, nevernika, če ga je videl v nadlogi, saj je hotel biti tudi njegov Odrešenik; toda nevernika se je usmilil le bolj skrivaj, da ne bi mej njegovimi vrstniki vzbudil zavzetja, pri judih pa spodtikljeja, češ: naš Mesija hoče biti, pa z neverniki občuje in se dá od njih slaviti kot njihov kralj. Takrat, ko je ozdravil obsedenca, je precej sedel v ladjo in se prepeljal zopet na Galilejsko in se s tem odtegnil vsemu slavljenju od strani nevernikov, ter spodtikovanju in zgledovanju judov; danes pa je gluhonemega ozdravil v sredi neverskih krajev Deseteromestja, od koder se ni mogel naglo odtegniti vsacemu navdušenju: zato je danes prepovedal, razglasiti čudež, da bi kolikor mogoče zabranil vsako zgledovanje.

Pa bolj, ko je prepovedoval, bolj so oznanovali. Seveda, ako bi bil Jezus na vsaki način hotel, da se ne govori o tem čudežu, bil bi to gotovo dosegel s svojo božjo močjo; vendar moramo reči, da ni toliko zapovedal, kakor izrazil svojo željo, molčati. — Ljudstvo pa si ni dalo dopovedati, da bi molčalo o takem čudežu: čudilo se je pač nad Gospodovo ponižnostjo, ki ni iskala posvetne hvale, ter klicalo: *Vse je prav storil; gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.* Kristijani! učimo se od Jezusa p o n i ž n o s t i, od ljudstva pa hvaležnosti. *Vse je prav storil,* kliče ljudstvo; ali kakor bi se bralo po hebrejsko: »Veliko dobrot je storil Gospod gluhemu in mutastemu.« — Kristijani! Rekli smo, da je gluho-mutec podoba grešnika, ki prejme dušno zdravje v zakramentu sv. pokore. Veliko dobrot mu stori Gospod, ko ga ozdravi dušne gluhotе, ko mu dušno uho odpre klicu božje milosti, ko mu razveže dušni jezik, da more z Bogom zopet govoriti kot s svojim Očetom in ne več molčati kot hudodelnik pred svojim sodnikom. Kdo izmed nas že ni slišal tolaživnih besed iz ust božjega namestnika: Efeta, odpuščeni so ti tvoji grehi!

Bodimo, preljubi, Bogu hvaležni, da nam ni po grehu prvih starišev za vselej zaprl vrat do nebes, ampak nam je v svoji ljubezni poslal vratarja sv. Petra in njegove namestnike, ki nas v njegovem imenu puščajo k zdravniku naših duš, k Jezusu, da nas ozdravi dušne gluhotе in mutosti.

Pokažimo mu pa svojo hvaležnost s tem, da se ga oklenemo v živi veri, trdnem upanju in goreči ljubezni, ki naj se kaže v našem življenju vedno, tudi tedaj, kadar bi bilo pričevanje naše vere združeno s težavami. Amen.

P. J.

2. Pogled v nebo.

Pogledal je v nebo in zdihnil.
Mark. 7, 24.

Ko je neki umetnik prinesel prvo uro iz Evrope na Kitajsko in je njene posamezne dele vpričo ondotnih stanovnikov jemal iz zaboja, so se mu vsi posmehovali in norčevali se ž njim, da je take ničvredne malenkosti tako daleč po morju do njih pripeljal. Ko je pa potem te posamezne dele ure skupaj zložil v celoto, da je začela ura iti, sekunde in minute, četrtinke, ure kazati, biti in še celó igrati, niso se mogli prebivalci temu umetnemu delu dovolj načuditi in se ga nagledati. — Kaj pa je sestava najbolj umetne ure proti sestavi človeškega trupla in njegovih posameznih delov, tako, da se nam ni čuditi, če so ljudje po današnjem čudežu Jezusovem, ko je ozdravil gluhomutca, vsepovsod kljubu njegove prepovedi razglasovali njegovo čast in slavo in govorili: *Vse je prav storil; gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.*

Kar je pa pri tem čudežu Jezusovem posebnega pomena, je Jezusovo obnašanje, predno je storil ta čudež, zlasti njegov pogled proti nebesom, ker je s tem hotel naznaniti, da mu je vsa oblast izročena od Očeta v nebesih. Pogled Jezusov proti nebesom je pa tudi nam v nauk, da naj z večkratnim pogledom proti nebesom Bogu posvečujemo vse svoje dejanje in nehanje. In o takih pogledih proti nebu vam bom danes nekoliko izpregovoril in pojasnil, da je povzdigovanje svojega srca k Bogu: 1. sveta, 2. tolažilna, 3. silno lahka vaja za nas, ki nam veliko pomaga k pobožnemu življenju in k zveličanju.

1. Kot kristijani smo vsi, vsak po svojem stanu, poklicani k svetosti. Vsem nam je rečeno: *Sveti bodite, kakor sem jaz, vaš Bog, svet in: Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popoln.* Vsi listi sv. apostola Pavla tudi niso nič drugega, kakor navod za kristijana, v čem obstaja svetost, kako se pridobi, kako se ohrani, in kako se v nji utrjujemo. Tako nam n. pr. v listu do Kološanov velevala, da naj vse, karkoli delamo, delamo v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, da naj često čez dan nanj mislimo, si njegovo pričujočnost vsepovsod postavljamo pred oči, ga prosimo njegove milosti in pomoči, mu vse svoje misli, želje, besede in dela darujemo. Kdor sluša te nauke apostola, bo v pravi pobožnosti od dne do dne rasel; nasproti, kdor jih ne izpolnjuje, bo kmalu

zašel v mlačnost in v grehe. Kratek pogled v vsakdanje življenje vas bo prepričal o tem. Marsikateri se pritoži, da ima tako malo gorečnosti v molitvi, da resnice svete vere tako malo ginejo njegovo srce, da nima nikake želje po sprejemanju sv. zakramentov, ali da se tolikrat in tako lahko povračuje v svoje prejšnje grehe. Odkod pač, kaj mislite, prihaja vse to? Vzrok temu je prav navaden. Zjutraj, ko vstaneš, se morda še prekrižaš in iz navade odmoliš kako kratko molitvico, od katere pa srce prav malo ali celó nič ne vé. Sicer pa potem celi dan na Boga pozabiš in se nanj ne zmisliš; skrbiš, delaš, letaš semtertja od opravka do opravka in ves si le pogreznen v posvetno. Potem pa ni čudo, da resnice svete vere pri tebi ne postanejo meso in kri, in te nikdar ne ganejo. Zažgi še tako velik ogenj, kmalu ti bo ugasnil in bo mrtva žrjavica, ako mu drv ne prikladaš in vanj ne pihaš. Tako je z nami. Ako čez dan večkrat svojega srca ne povzdignemo k Bogu, često nanj ne mislimo in ga pogostoma, vsaj s kratkimi zdihljeji njegove milosti in pomoči ne prosimo, ginila bo naša gorečnost, postali bomo mlačni in mrzli. Zategadel si bo v resnici pobožen kristijan prizadeval, ne le da zvesto in presrčno opravlja zjutranje, opoldanje in večerne molitve, temveč da bo tudi čez dan pogostoma, vsako uro, med delom svoje srce povzdigoval k Bogu, sedaj mislil na njegovo vsemogočnost, sedaj na njegovo dobrotljivost in usmiljenost, sedaj na njegovo modrost in čudovito previdnost, sedaj se Zveličarju zahvaljeval za njegovo bitko trpljenje in njegovo smrt. Pri vsakem delu kakor po dokončanem opravku leta njegov duh s svojimi molitvami po zračnih višavah in njegovo srce se povzdiguje k Bogu v nebesa s puščicami kratkih zdihljejev, s katerimi si pridobiva naklonjenost in ljubezen božjo. To imenujemo sveto vajo kristijanovo, ki ga od dné do dné bolj napeljuje k svetosti in popolnosti.

Tako pogostno povzdigovanje svojega srca k Bogu je drugič silno tolažilna vaja. Sv. apostol Pavel piše Kološanom (3, 17.): *Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in zahvaljujte Boga in Očeta po njem.* S temi besedami hoče apostol reči: Vse delajte v duhu Jezusovem, tako, kakor bi Jezus delal, ako bi bil on na vašem mestu; in kolikorkrat se na Boga spomnite, spomnite se tudi, da je on vaš oče, in tako bote deležni njegovega miru in njegove tolažbe. — Nasproti pa, kako nesrečen je kristijan, ki tega ne stori. On se trudi pri svojem težkem delu, pot mu kaplja s čela, roke mu

omagujejo, moči ga zapuščajo, pičla in borna je njegova hrana. On vidi velik razloček mej stanovi na svetu in kako čudno je razdeljena sreča tega sveta; morda še koga pozna, ki je bil ž njim vred ubožec in trpin, sedaj pa si je opomogel in se pospel do bogate gosposke mize. Ako to in enako premišluje, loti se ga nevolja, nepotrpežljivost, zavidnost, žalost in otožnost. A pobožni kristijan tega ne pozna. S povzdigovanjem svojega srca k Bogu se spominja, da vse prihaja od Boga, vse je od njega zavisno, vse, kar on stori, je prav storjeno, brez njegove volje ne pade noben las z naše glave. On je moj Oče, on me ljubi, si misli. Njegova volja je, da tukaj trpim, da sem v uboštvu, v bolezni, ali v nadlogah. Če bi bilo potreba k mojemu zveličanju, da bi bil imovit, bogat in češčen, gotovo bi mi bil moj nebeški Oče vsega tega v obilnosti dodelil. Tako si misli pobožni kristijan in mirno in utolaženo je njegovo srce, kakor je miren in utolažen otrok v materinem naročju.

Bere se o nekem Janezu Sottou, ki se je svoje dni s šivanko revno živil. Ležeč na smrtni postelji, prosi, naj mu v roko podajo to šivanko, zabodeno v blazinici na steni. Vzemši to šivanko v roke, obrne se proti sv. razpelu in moli: »Usmiljeni Bog! Ti veš, karkoli sem s to šivanko delal, delal sem vedno iz ljubezni do tebe in do bližnjega. Po tvojem velikem usmiljenju, o moj Jezus, zaupam, da mi bo ta šivanka ključ od nebes.« — Tako je molil ta ubogi, krščanski krojač in mirno in sladko zaspal v Gospodu, v nadi, da bo na onem svetu tem več dobrega vžil, čim manj dobrega in velikega je mogel on storiti na tem svetu.

Pogostno povzdigovanje svojega srca k Bogu je slednjič tretjič silno lahka vaja kristijanom. Za njo ni treba visoke razumnosti, ne visoke učenosti. Najbolj preprost in neveden človek more prav tako, kakor najučenejši svoje srce povzdigovati k Bogu. Saj vendar vsak človek na svetu vé k Bogu zdihovati, v sili ga na pomoč klicati ali svojo potrebo tožiti. Prav tako, glejte, povzdigu-jemo svoje srce k Bogu; čim bolj preprosto, čim bolj po otroško tem boljše. Ubožec, ki zdihuješ v svoji revni, zdihuj k Bogu in reci: »Oče nebeški, daj mi danes vsakdanjega kruha.« Boječa, od skušnjav nadlegovana duša, moli zaupljivo k Bogu: »Učenik, otmi me, poginjam; ne vpelji me v skušnjavo, temuč reši me hudega, yaruj me greha!« Ti, ki si z delom in trpljenjem preobložen, zdihuj k Bogu in reci: »Oče nebeški! Ti hočeš, da delam in trpim, zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.« Povejte, ljubi moji, je mar to težavno? Je mar to preučeno? Je mar otroku

težko povedati svojemu očetu, kako se mu godi, česa mu manjka? Česa bi rad, ko vendar otrok sam vé, da mu bo oče vsega dal, česar le premore? O, gotovo otrok prav svojemu očetu, in tako tudi kristijan ravno svojemu nebeškemu Očetu najlažje potoži vse svoje reve in nadloge, še zlasti, ker naš Oče v nebesih sam dobro vé, česa potrebujemo, še predno ga za to prosimo. Ni je ure, ni ga trenutka, da ne bi mogli svojega srca k njemu povzdigovati; ena sama misel, en sam zdihljaj k temu zadostuje; bodimo doma ali na polju, pri delu ali na poti, v cerkvi ali v kaki družbi, v delavnici ali v postelji, sploh vedno in vsepovsod lahko povzdiguemo svoje srce k Bogu in s tem svoje dejanje in nehanje posvečujemo njemu v večjo njegovo čast in zveličanje svoje duše.

Pogled v nebesa — povzdigovanje srca k Bogu, bodi torej naša sveta, tolažilna in lahka vaja, s katero si služimo nebesa. Amen.

M. Torkar.

Praznik vnebovzetja Marijinega.

I. Kdaj in zakaj je Marija umrla?

Dragocena je pred Gospodovim obličjem
smrt njegovih svetih. Ps. 115, 6.

Smrti dan in vnebovzetje preblazene Device Marije praznuje sv. Janez Damaščan s temi-le besedami: »Danes je napočil sveti in živi skrinji zaveze živega Boga oni praznični dan, ko se ima ona, ki je svojega Stvarnika spočela v svojem telesu, odpočiti v templu Gospodovem, ki ga niso zgradile nikake človeške roke. In David, njen praded, se raduje, in ž njim ji pojó hvalospeve angeli, časté jo nadangeli, poveličujejo jo moči, prvaki nebeški se radosté, oblasti se ž njo vred veselé, radujejo se gospostva, nebeški knezi slavé njen praznik, kerubi jo hvalijo, serafi oznanujejo njeno slavo. Danes je bila brezmadežna Devica prestavljena v nebeške prostore; ni se povrnila v zemljo, iz katere je bila narejena, ona, ki se ni nikdar omadeževala s počutnimi strastmi, ampak v duhu zmiraj živela v nebesih; ona, ki je bila tukaj živ, nebeški raj. Kako bi pa tudi mogla in smela smrtne grenkosti okusiti ona, iz katere nam je vsem prineslo pravo življenje? Toda ona, hči starega Adama, se uklone prvotni besedi Njega, ki ga je rodila, (kateri pa, ki je sam življenje, tudi sam sebe ni hotel izvzeti iz splošne po-

stave). Toda kot Mati živega Boga je povzdignjena k Njemu samemu.« (Brev. hod.)

In zares, kako bi se smela trohnoba lotiti prečistega telesa, ki je imela v sebi Njega, ki je rekel: *Jaz sem vstajenje in življenje?* (Jan. 11, 25) No, pa saj je Jezus tudi rekel: *Kjer sem jaz, tamkaj bo tudi moj služabnik.* (Jan. 12, 26.) Če pa to velja služabnikom, učencem Jezusovim, ali mar ne bo to veljalo še veliko več o njegovi Materi?

Marija je umrla in potem je bila vzeta v nebesa. Toda njena smrt ni imela nič strašnega na sebi, njena smrt je bila brez razpadlosti človeškega telesa, njena smrt je bila lepša kot je naše življenje, prijetniša, kakor prvi maj, lepša, kakor miren, zlat večer. Smrt prečiste Device Marije je edina svoje vrste v zgodovini, kakor je tudi edino Marija taka med človeškimi otroci. *Dragocena je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih.*

Mika me, premišljevati danes z vami nekoliko o smrti preblazene Device Marije. V ta namen si stavimo dvoje vprašanj: 1. Kdaj je umrla Marija? 2. Zakaj je umrla Marija? Naj nas sv. Duh, kakor nekaj apostole, zbere okrog Marije, da vidimo v duhu njeno življenje, zlasti zadnja leta, in njen preblazeni odhod s tega sveta.

1. Sv. cerkev ima ustno izročilo, vsled katerega je preblazena Devica Marija umrla nekako v 12. ali v 24. letu po vstajenju Gospodovem. Marija je svojega božjega Sina videla prvo velikonočno jutro, kakor smemo pač verovati kot gotovo. Zakaj, vprašam, zakaj ni Gospod te prečiste, te presvete duše proucej prvo velikonočno jutro odvezel z zemlje ter jo kraljico vseh pravičnih stare zaveze prestavil v nebesa? Zakaj jo je po svojem vnebohodu še pustil v tej solzni dolini, zakaj je ni vzel že takrat v veličastvo Očetovo? Ali mar poveličani Jezus ni imel več tolike ljubezni do svoje Matere, kakor poprej v življenju in trpljenju, ali je mar pozabil Nje, Matere lepe ljubezni? (Sir. 24, 23.) Zakaj je ona še na zemlji, zaklad njen pa v nebesih?

Oj, predragi, tista leta obsegajo še veliko daritev njene pokorščine, po zasluženju naj si jih bo že več ali manj. Tista leta so velika skrivnost njenega samozatajevanja in zopet velika skrivnost usmiljenja Gospodovega. Ta leta, ta večer življenja Marijinega, so bila zadnja milost Gospodova judovskemu ljudstvu, bila so pa tudi prva tolažba in najsvetejša bramba prvih

kristijanov, najboljša podpora novorojene katoliške cerkve.

a) Kakor solnce na večer razlije vse svoje žarke in ves svoj blišč še enkrat po nebesnem oboku v prelepi večerni zarji, da bi vse, kar je storil dan blagodejnega in poživljajočega v naravi, še povzelo kakor v eno veliko zahvalno daritev Stvarniku, tako naj bi Marijino pozneje življenje svojo tiho, sveto, deviško luč razlilo čez Jeruzalem, mesto njenih pradedov, in na njegove prebivalce. Kar je bilo med Izraelci še pristopno milosti božji, to naj bi bilo še rešeno ter bi prešlo v krščansko cerkev po zgledih, po čednostih in prošnjah Marijinih v zvezi z nauki in čudeži apostolov Gospodovih. Njena materina ljubezen naj bi še dosegla, kar največ mogoče, ter rešila izmed judovskega ljudstva, kar se rešiti dá, predno zagrne temna noč Sion, in maščevalna jeza božja udari ta nehvaležni, nezvesti, bogomorni rod. Zdi se mi, kakor bi jej bil Bog tudi v tem pomenu rekel z besedami današnjega berila: *V Jakobu prebivaj, in v Izraelu imej svoj delež in med mojimi izvoljenimi se ukorenini.*

b) Ponižna dekla Gospodova se je uklonila volji božji ter na vso moč skrbno utrjevala, poživljala, podpirala mlado cerkev krščansko, ona, Mati usmiljena, pribežališče grešnikov, tolažnica žalostnih, pomoč kristijanov. *In tako sem na Sionu utrjena, in v Jeruzalemu je moja oblast,* govori Marija lahko v tem oziru v današnjem berilu. Zbrala je okrog sebe kot devic Devica izmed hčerâ Sionskih prvo družbo Bogu zaobljubljenih devic. Pač so mnogokrat svêta in tolažbe iskale pri njej, in ga vse potolažene in zadovoljne tudi našle pri tej prečudni, pri tej ljubeznivi Materi tudi one pobožne žene iz Galileje in Judeje, katere so ž njo hodile za Jezusom ter ga jokaje spremljevale zlasti po njegovem zadnjem potu na Kalvarijo. »In ukoreninila sem se med častitim ljudstvom, katero je del mojega Boga in njegov delež; in v družbi svetnikov je moje stanovanje«, pravi zopet današnje berilo. Ali ni družba svetnikov tudi prva cerkev na zemlji, ali niso to tudi prvi kristijani v družbi Marijini?

Gotovo ni zgolj naključje to dvoje, da je Marija Jezusa v njegovih otroških letih, v njegovi mladostni dobi redila, negovala, oskrbovala z neizrečeno večjo materinsko ljubeznijo, kot je je bila kdaj kaka mati zmožna na zemlji; sedaj pa je Jezus otroško dôbo svoje cerkve postavil pod njeno varstvo. Ustanovitev svete cerkve je bila takorekoč zapečatená s krvavo rano njegovega presv. Srca,

izročena pa Mariji v varstvo ravno poprej s sv. križa. — Zares neskončno modra je božja previdnost.

Delovanje, varstvo Marijino v sv. cerkvi pač ni v sv. pismu nove zaveze na dolgo in široko opisano; njena ponižnost svetemu Lukežu, ki je še največ pisal o njej v svojem evangeliju, ni pripustila v »Dejanju apostolskem« več kot enkrat omeniti njenega sodelovanja. Ko namreč ondi pové sv. Lukež, da so se apostoli po vnebohodu Gospodovem z Oljske gore vrnili v Jeruzalem v zgornje nadstropje neke hiše, pristavi: »Vsi ti so bili enega duha in so stanovitni bili v molitvi z ženami in z Marijo, materjo Jezusovo.« (Dej. ap. 1, 14.)

S tem se je množila tudi mera zaslug za Marijo. Vse čednosti je mogla še bolj izpolniti na sebi: poleg največje pokorščine najglobočjo ponižnost, poleg ljubezni božje ljubezen do bližnjega, poleg udanosti v voljo božjo junaško srčnost.

Tedaj pa, ko je bila mera njenih zaslug polna, da, prenapolnjena, tedaj je po božji volji prišel za njo čas, da — umrje. Ni toliko ležeče na letih, ampak na izpolnjeni volji božji, na dovršeni nalogi življenja. In o tem smo o Mariji popolnoma prepričani, in to je tudi pravi odgovor na vprašanje: Kdaj je Marija umrla? Ne toliko leta, kakor njeno sveto življenje, da, za Jezusovim najsvetejše in najzaslužniše življenje pride tu v poštev. *Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala prijeten duh o.l sebe.*

2. Torej Marija je umrla. In zakaj? Ali je mar morala?

Ta solzna dolina zemeljska pač ne more biti in ostati domovina kake blažene duše. Najblažje duše Marijine prava domovina morejo torej biti samo nebesa, in v nebesih samo prostor v prvi bližini troedinega Boga.

Umrla je sicer Marija, pa ni, da bi bila morala umreti, mogla je pač umreti. Smrt je kazen za greh; a Marija je bila brez madeža izvirnega greka spočeta in prosta vsacega lastnega greha. Ali ona je neizrečeno hrepenela po nebeški domovini, ogenj ljubezni božje je presilno plamtel v njenem prečistem Srcu. Pač je govorila kakor sv. Pavel: *Želje imam razvezana in s Kristusom biti.* (Fil. 1, 23.) Ko bi je ne bili zadrževali ponižnost in pokorščina, bila bi pač z dušo in s telesom vzdignila se kar naravnost v nebesa, in ne skozi smrtna vrata. Pa tudi angeli božji so željno pričakovali ukaza Gospodovega, da Mater Sina božjega, nevesto

sv. Duha in Kraljico nebeško ponesó na prestol poleg presv. Trojice, pripravljen jej od začetka sveta.

Torej Marija ni morala, ampak mogla, pa tudi hotela je umreti. Pa zakaj?

Popoln odgovor na to je skrivnost Jezusa in Marije. Mi moremo le slutiti vzroke za to. Poskusimo!

a) Celo življenje Marijino je bilo popolnoma podobno presvetemu življenju njenega Sina Jezusa Kristusa. Posnemala je Marija njegovo ponižnost, njegovo pokorščino, njegovo udanost v voljo nebeškega Očeta. Jezus Kristus, začetnik življenja, pa je *ponižal sam sebe in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu.* (Fil. 2, 8.) In kakor je hotel, da bi njegovo življenje bilo čistejše, svetejše in zaslužniše kakor vsacega človeka, tako je hotel, da kelič trpljenja in smrti njegove preseže vse na grozi in bolečinah.

Presveta Mati, ki je ves čas v življenju bila njemu enaka, naj ne bo izvzeta tudi od smrti, pa tudi podobna v vstajenju in vnebohodu. To je bila volja in želja Jezusova in Marijina.

b) A med smrtjo Jezusovo in Marijino je vendar velik, skrivnosten razloček. Jezus Kristus trpi in umrje na križu, Marija trpi pod križem, trpi, kar le more trpeti človeško srce — pa ne umrje ondi. In zopet, ko umrje Marija, umrje brez trpljenja, umrje veselo. Kako naj si to razlagamo?

Razloček je med smrtjo kot kaznijo za greh in smrtjo kot izpopolnitvijo milosti. Jezus Kristus je vzel na-se vse naše krivice ter s tem kazni za greh; zato mu pravičnost Očetova ne prizanese ničesar, vso strašno grozo, vse smrtno težave mora prestati njegovo na sv. križu umirajoče Srce. Marija trpi s tem trpljenjem, Marija, žalostna Mati božja pod sv. križem. Toda umreti takrat ona ne sme. Zakaj Jezus hoče, da bi se na Mariji najlepše in najsijajniše pokazalo, kako je On premagal zélo in grozo smrti ter smrt za pravičnega kristijana spremenil v blagonosno, presrečno ločitev s tega sveta na oni, neizmerno boljši svet. Seveda se je to zgodilo edino na njej v najvišji, nedosegljivi meri; saj pa je tudi edino ona bila vsa brez madeža, najčistejša, zaslug za nebesa najpolnejša, le ona Devica in Mati. Zato pa tudi te prečiste Device in božje Matere telo ni smelo strohneti, ampak je zaslužilo, prav kmalu po smrti, združeno z dušo, biti vzeto v nebesa.

Kristijani! Tudi naša telesa bodo vstala, kakor nas uči sveta vera, in sicer sodnji dan. Pa kam bodo sprejeta? Ali v nebesa? Ali v pekel? — V nebesa le potem, ako bomo skrbeli za »edino potrebno«, za večno zveličanje. Potem le bo naša smrt taka, da se bo moglo in smelo o njej reči: *Dragocena je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih*. Veličastno bo tudi naše vstajenje. Za to največjo milost pa se obračajmo večkrat k nebeški materi Mariji, saj je tudi naša Mati. Sv. Efreem kliče: »Nimamo drugam staviti svojega upanja, kakor v te, o presveta Devica!« Prosimo jo zlasti današnji, najlepši praznik njen, da nam izprosi srečno zadnjo uro, izprosi pri svojem Sinu sv. raj, kjer bomo na vse veke mogli zahvaljevati z dušo in telesom za vse milosti celega življenja Jezusa in Marijo, z dvanajstimi zvezdami kronano danes v nebesih. Amen.

V. Bernik.

2. Marija — naša vedna priprošnjica.

Kdo je ona, ki pride iz puščave, polna oveseljenja. Vis. pes. 8, 5.

Že je napočila pozna noč. Gosta tema se razprostira po ulicah jeruzalemskega mesta. Le ena sama pot tja proti vrtu Getzemani se žari v čarobni svetlobi. Po tej poti se počasi pomika dolga procesija. Več tisoč ljudi hodi tam z bakljami v rokah, in žalostno, resnobno petje se razlega po nočni tihoti. To je pogreb. Toda čegav pogreb je li tako slovesen? Po kom tečejo tako obilne solze? Oglejmo si pogrebce in zvedeli bomo ime onega, katerega telo spremljajo k zadnjemu počitku. Precej za parami gredó častitljivi možje, vsi objokani in vtopljeni v globoko žalost; na prvi pogled jih spoznamo: to so apostoli. Za apostoli pa gredó v dolgi vrsti prvi kristijani. O, velika žalost teh pogrebcev je pač opravičena, saj je to pogreb njih ljube matere, to je pogreb Marijin. Tam zunaj na Oljski gori, kjer je tolikokrat molil njen božji Sin, tam je vsekan v skalo Marijin grob. Tukaj položé sedaj glasno jokaje k počitku ono blaženo telo, ki je nekdanj nosilo najsvetejšega Boga, in potem zavalé velik kamen pred duri skalnatega groba. Sveto opravilo je končano, toda apostoli se še vedno ne morejo ločiti od tega svetega kraja. V molitvi vtopljeni pričakujejo tam velikih reči, prepričani, da se mora zgoditi nekaj izvanrednega, in da telo one blažene Device, ki je bila tabernakel božjega Sina, ne bo

gledalo trohnobe. In glejte, niso zastoj čakali. Tretji dan prihiti sv. apostol Tomaž, ki je po poročilu pobožne legende zamudil pogreb. Neizmerna žalost presune njegovo srce, ko vidi, da je grob že zaprt z velikim kamenom. Solze se mu uderó in s povzdignenimi rokami milo prosi: »O, moji bratje, dovolite, da vsaj enkrat še vidim ljubo obličje naše matere, o, to sladko obličje, ki je živa podoba obličja mojega Zveličarja.« — Ta prošnja je bila tako iskrena, da se apostoli niso mogli dlje vstavljati Tomažu. S svetim strahom in velikim trudom odvalé veliko skalo. A glejte, o čuda, sv. telesa ni več tu, mrtvaški prt, v katerem je bil zavit, leži ob strani, vsa votlina je posuta z lilijami in rajska vonjava se razliva iz groba. Pri tem pogledu ostrmé apostoli in svetega začudenja zavzeti vskliknejo: »Naša mati je od smrti vstala, angeli so jo ponesli v nebeške višave k božjemu Sinu. Čast in slava Bogu!«

O, ljubi kristijani, tudi mi hočemo danes, ko obhajamo spomin Marijinega vnebovzjetja, Boga hvaliti, da je svojo in našo mater tako visoko povzdignil na prestol največje slave in da jo je kronal vpricho vseh angelskih korov za kraljico nebes in zemlje. Radujmo in veselimo se tega častitljivega dné, saj je Marijina čast v prvi vrsti nam v korist, ker je naša mati po svojem vnebovzetju postala ne le kraljica nebes, ampak tudi naša vedna priprošnjica pred božjim prestolom.

Marija je naša vedna priprošnjica pri Bogu. Dà, zdi se mi, da vidim, kako se Marija v nebesih obrača k svojemu Sinu ter naše prošnje s svojimi besedami podpira; zdi se mi, da slišim, kako Marija svojega Sina milo nagovarja in kroti njegovo božjo jezo; zdi se mi, da vidim, kako z zemlje užaljeni angeli prihajajo v nebesa, kako tam pred božjim stolom na obraz padejo in s solznimi očmi po vrsti naštevajo hudobije in pregrehe, ki se množé po svetu. Oni pripovedujejo, kako se na zemlji zaničujejo Gospodovi dnevi, se ne spoštuje božje ime, zanemarja sveta služba, cerkev zasramuje in preliva nedolžna kri. Pravični Bog se razsrdi in hoče v svoji jezi pokončati svet. Že drži krvavo šibo v roki, že daje ostro povelje angelom, — a glejte, zdaj stopi Marija pred srditega Boga, milo prosi za grešni svet, ona prime za krvavo šibo božje jeze in vzdihne: Milost grešnikom na zemlji! — Glejte, tako je Marija naša mogočna pomočnica in besednica pred Bogom. Prav ima sv. Fulgencij, pišoč: »Nebo in zemlja bi se bila že zdavno sesula in razdrobila v prah, ako ju ne bi Marija podprla s svojimi

prošnjami.« In vi bi še odlašali zateči se z največjim zaupanjem k tej dobri materi? Se li bojite, da je ne bodo ganile vaše solze in da bo radi vaših grehov zavrgla vaše prošnje? O, potem pač malo poznate srce te ljubeznive matere. Mogoče in razumljivo je, da se bojite stopiti pred neskončno svetega Boga, ker ste ga tolikrat žalili in se vam njegova pravičnost strašna zdi. Toda k Mariji smete vedno priti, nje se ni treba bati, ona je vsa polna milosti, vsa polna ljubezni, vsa polna dobrotljivosti. Zato nas pa tudi sv. cerkev uči prekrasne molitve, v katerih nam kaže, kako otroško, kako preprosto, naj se obračamo v svojih stiskah do svoje matere. »Pod Tvojo pomoč pribežimo«, tako nas uči sveta cerkev moliti, »o sv. Božja porodnica. Ne zavri . . .« »Češčena bodi Kraljica . . .« »Spomni se, da še nikdar ni bilo slišati . . .«

O, kako lepo nas uči sv. cerkev k Mariji moliti in jo prositi za pomoč! Ona želi, da bi Marijo popolnoma častili in ljubili kot svojo ljubo mater. Imamo pa tudi dovolj vzroka, da se tako zaupljivo zatekamo k Mariji, ker znano nam je, da nas Marija ne samo srčno ljubi, ampak da tudi vse pred Bogom premore. In res, kaj bi pač mogel Jezus odreči Oni, ki je njegova mati; kaj bi odrekel Bog Oče svoji izvoljeni ljubi hčeri, in Bog sveti Duh svoji čisti nevesti? Bi se li mogel oni, kateremu je zapovedovala, dokler je bil tu na zemlji njen pokoren sin, ustavljati v nebesih prošnjam svoje ljube matere? Zaradi tega pa imenujejo cerkveni očetje Marijino moč pri Bogu nad vse veliko. Oni pravijo, da so Marijine prošnje pri Jezusu, kakor da bi bile nekaka zapoved. Neki cerkveni oče Marijo naravnost tako-le nagovori: »Prôsi, o preblažena Devica, prôsi, ker ti imaš to pravico, da si uslišana; mi vsi smo dolžniki tvojega Sina, tvoj Sin pa je tebi dolžnik.« — Sv. očetje pravijo, da prihajajo vse milosti od Marije, da posebno darove sv. Duha ona deli tistim, ki jo prosijo zanje. In brezštevilo milosti na duši in na telesu je že prejel človeški rod od Marije. Nočem naštevati, v kolikih vojskah so vojaki čudovito po Marijini priprošnji zmagali sovražnika, kolikokrat je bila huda bolezen po njenih priprošnjah odzeta, kolikokrat je v hudem požaru, v silni povodnji Marija pomagala — o vsem tem vam ne govorim, bilo bi za to moje in vaše življenje prekratko. Spomnim vas le onih reči, ki ste jih gotovo že velikokrat videli sami na bližnjih Brezjah, na one bergle, palice in spominske table, ki pričajo o Marijini moči v nebesih. Svetih maš pa se tam sprejme vsako leto na tisoče iz daljnih in bližnjih krajev v zahvalo za prejeto milost. Le to še pripomnim

da je takih in še bolj čudodelnih Marijinih cerkvâ (mislite na sloveči Lurd in Loreto), po celem svetu na tisoče in tisoče, in sedaj sami preračunite, koliko dokazov za čudodelno moč Marijine priprošnje nam prinaša vsaki dan.

Vam li to sedaj zadostuje, da se vedno zatekate zaupno k Mariji, ali naj vam še zakličem s sv. Bonaventurom, da vsi oni, ki ne časté kraljice angelov in do nje nimajo zaupanja, se gotovo ne bodo zveličali? Ne! vem, da takih mlačnih, za Marijino čast nedovzetnih kristijanov med vami ni! O, odprite vsikdar svoja srca Mariji zaupno, prosite svojo Mater česarkoli potrebujete. — Nikdar ne bote predaleč segli, nikdar preveč prosili. Amen.

J. Renier.

Dvanajsta nedelja po Binkoštih.

I. Razbojniki na potu proti nebesom.

Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike.

Luk. 10, 23—37.

Od Jeruzalema do Jerihe je nekako šest ur hoda. Pot se vije po dolgi, pusti soteski; nikjer ni videti človeškega stanovanja, še celó drevja in grmovja ni, vse je samo pečevje in pesek. Tako pripovedujejo popotniki, ki so bili v sv. deželi. Ta soteska je bila skrivališče roparjem, tukaj je marsikateri popotnik izgubil svoje življenje; zato se ta kraj imenuje tudi »krvava pot«. V tej soteski so napadli razbojniki človeka, ki je šel iz Jeruzalema v Jeriho, in o katerem govori Jezus v sv. evangeliju.

Razlagavci sv. pisma pravijo, da pomeni ta pusta soteska pot proti nebesom, ki je tesna in težavna, pa tudi nevarna za popotnika, ker ga na tej ozki poti čakajo dušni razbojniki, ki ga skušajo pahniti v brezno pogubljenja. Hudič, svet in meso so krvoločni roparji, ki prežé na dušo in marsikatero tudi res ugonobé. Mi vsi smo, predragi v Kristusu, popotniki, ki gremo po tej ozki poti proti svoji domovini; tudi na nas prežé imenovani razbojniki. Oglejmo si jih in pomislimo, kako naj se jih ogibamo!

I. Poglavar dušnih roparjev je hudič, oče vsega hudega. On je neizprosljiv sovražnik naše duše, ki si na vso moč prizadeva, oropati nas nebeške krone. Že naše prve stariše je napadel, pa tudi oropal božjega prijateljstva in jih obdal s smrtnimi dušnimi ranami, zapeljal jih je v greh. Ravno to je storil že na milijonih drugih ljudeh; saj ga Jezus sam imenuje *ubijavca od začetka* (Jan. 8, 44.) in sv. Janez ga opisuje kot *velikega zmaja, staro kačo, ki zapeljuje ves svet* (Raz. 12, 9.); sveti Peter pravi, da je *kakor rjoveč lev, ki hodi okoli in išče, koga bi požrl*. »Hudobni duh ne neha napadati nas in motiti naše slabosti z raznimi skušnjavami, dokler živimo«, piše sv. Ambrož.

Drugi, nič manj nevarni razbojnik je svet; to so slabi, sprijeni ljudje, hudobni tovariši, razuzdani prijatelji, zapeljivci, zapeljivke. Ti oropajo dušo lepega svatovskega oblačila, ki je potrebno, da se nam dovoli vstop na nebeško ženitnino. Kdo naj jih sešteje tisoče in tisoče nesrečnih, ki jim je hudobni svet s slabim zgledom, z zapeljevanjem vzel krono življenja? *Ne ljubite ne sveta, ne tega, kar je v njem. Ako kdo svet ljubi, ni Očetove ljubezni v njem*, pravi sv. Janez (I. 2, 12.) »Ni ga, da bi ga nazadnje ne bil svet nalagal in ogoljufal, kdor je ljubil posvetnost«, piše sv. Lorenc Justinijan.

Tretji razbojnik je meso, meseno poželjenje, ki je globoko vkoreninjeno v človeškem srcu in rodi grozen sad, ker dela mesa so: *nečistost, nesramnost, razuzdanost, sovraštva, zdražbe, zavist, jeza — kregi, razprtije, nevoščljivost, uboji, pijančevanja, in kar je temu enakega. O tacih delih vam napovem, kakor sem vam nepovedal, dà, kateri take reči delajo, ne bodo dosegli kraljestva božjega*. (Gal. 5, 19, 21.) »Meso je razbojnik na poti proti večnosti, prirodjen hudič, ki nas k hudemu napeljuje«, pravi sveti Krizostom. O, koliko jih je, katerim nista mogla do živega hudiča in svet, ki pa so padli v boju z mesenim poželjenjem.

Hudič, svet in meso, to so trije razbojniki, ki prežé na človeka. Ne morejo nam sicer vzeti zakladov božje milosti zoper našo voljo. V tem se razločujejo od družih roparjev, ki siloma vzamejo, kar se jim radovoljno ne dá. Dušni roparji te samo vabijo, zapeljujejo, skušajo, pregovarjajo; še-le, ko se jim človek prostovoljno udá, tedaj padejo čezenj in ga slečejo prav po roparsko.

Gorjé človeku, ki zaide mej razbojnike; vse mu poberó, kar ima, berač je v malo trenutkih! Gorjé tudi duši, ki pade v roke dušnih razbojnikov. Vse ji poberó, kar ima vrednosti na sebi. —

Iztrgajo ji milost božjo in vse zasluženje, kar si ga je do tedaj nabrala, zakaj če se pravični od svoje pravice obrne in počenja hudobijo — bodo vsa njegova pravična dela, ki jih je storil, pozabljena! (Eceh. 18, 24.)

In naj bi bil tak človek tudi pol stoletja sveto živel in si nabral neizmernih zakladov, si zaslužil dragoceno krono pred Bogom, nič mu ne ostane od tega, reven in nag je, ako ga dobé v roke dušni roparji in mu slečejo kraljevi plašč božje izvoljenosti. *Popotnika so razbojniki z ranami obdali, kakor smo slišali. Ravno to storé tudi hudič, svet in meso z dušo. Ni jim zadosti, da jo oropajo vsega bogastva, obdajo jo tudi z ranami, in o moj Bog, kako hude so te rane. Vsaka krivica (vsak greh) je kakor na oba kraja oster meč, za njega rane ni ozdravljenja, pravi modri Sirah (21, 4). Najdragocenejša zdravila, celi potoki čudovitega balzama, ne morejo ozdraviti teh ran, ker niso telesne rane, ampak dušne, ki tako ognjusijo podobo božjo, da se nebesa s studom obrnejo od nje. Ko razbojniki končajo svoje roparsko delo, ko so slekli reveža in ga pobili, tedaj se izgubé in pusté nesrečneža v krvi ležati. Kaj jim mari, da objokuje svojo nesrečo, da zdihuje in se vije v bolečinah, ki mu jih napravljajo pekoče rane? Oropali so ga, vzeli so mu, kar je imel, drugo jih nič ne skrbi. Ravno tako ravnaajo tudi dušni roparji. Ko so mu vzeli, kar je imel na svoji duši dobrega, ko so ga obdali z dušnimi ranami, ga popusté in se ne zmenijo več zanj. Pusti ga hudič, ko ga je zapeljal v greh, in se mu škodoželjno smeja; pusti ga svet, ko se je vjel v njegove mreže in mu pokaže hrbet; izprijeni prijatelj, ki te je pohujšal, te pusti v nesreči in te zasmehuje; zapeljivec, ki ti je vzel nedolžnost, mir srca, deviško krono, te pahne od sebe in se ne zmeni za tvoje solze; slab tovariš, ki te je pripravil ob vero in pobožnost, te pusti in je vesel, da se mu je posrečilo, umoriti ti dušo. — Glejte, to so dušni razbojniki; kako se jih obvarujemo?*

II. Trojno pravilo ti hočem povedati, o kristijan, da se obvaruješ dušnih roparjev in pogube.

Prvo pravilo je: Ne hodi v njihovo bližino, tja, kjer prebivajo. Vzemimo trgovca, ki si je v tujini napravil veliko premoženja in se sedaj vrača domov. Bogate zaklade ima seboj, prstani z dragimi kameni se mu svetijo na rokah, okoli vratu ima dragoceno zlato verižico, oblečen je, da se mu premožnost na zunanje

vidi. Gre pa skozi temni gozd, v katerem prebivajo roparji, v kljub temu, da so ga prijatelji opozorili na nevarnost te poti. Ali ne ravna ta trgovec nespametno in tudi predrzno, ali se ne podá prostovoljno v nevarnost, da mu roparji vzemó premoženje in življenje? Gotovo. Ravno tako nespametno in predrzno ravnajo kristijani, ki na poti proti večnosti neprevidno hodijo v bližino dušnih razbojnikov. Kolika nevarnost zanje, da izgubé vse zaklade milosti božje in ž njimi tudi življenje svoje duše. Zato je prvo pravilo: Ne hodi v bližino dušnih roparjev. Kje pa prebivajo ti dušni roparji? — Glej, hiša, v kateri se zbira družba igravcev, pijancev, ponočnjakov, je njihovo prebivališče. Glej, kraj, kjer se ti vzbuja meseno poželenje v pregrašni družbi z osebo drugega spola, tukaj se skrivajo in te čakajo razbojniki, ki ti bodo ali so ti že oropali in umorili dušo. — Grešne priložnosti so kraji, kjer imajo hudič, svet in meso največjo moč nad človeškim srcem, kjer največkrat zmagajo in ukončajo neprevidno dušo. Ne svari tedaj zastonj sv. Duh pri modrem Sirahu pred grešno priložnostjo, ko pravi: *Ne hodi po nevarnem potu in se ne boš spodtaknil ob kamen* (32, 25.). *Moj sin, ako te grešniki vabijo, ne vdaj se jim. Moj sin, ne hodi ž njimi, zdrži svojo nogo od njih potov* (1, 10.).

»Ako vidiš brezno in nočeš vanj pasti, ne hodi blizu!« pravi sveti Krizostom. »Bratje! bojte se ognja hude priložnosti, ako se nočete raztopiti kakor vosek«, piše sv. Avguštín. In sveti Atanazij uči: »Ako bi imel sorodnika ali prijatelja, ki ti je tako potreben kakor desno oko ali desna roka, vendar ga moraš zapustiti, ako opaziš, da je škodljiv tvoji duši!« Ni zastonj sv. cerkev tako stroga pri delitvi zakramenta sv. pokore do tistih kristijanov, ki prostovoljno živé v bližnjih grešnih priložnostih.

Ako hočeš, predragi kristijan, obvarovati se dušnih razbojnikov, ne hodi jim blizu; beži pred grešno priložnostjo; ogiblji se hiše, kjer igrajo, pijančujejo, grdo, nesramno, brezbožno čez bližnjega govoré. Ogiblji se osebe, katere bližina ti vzbuja strasti, katere pogled ali beseda že zadostuje, da se tvoji dobri, trdni sklepi poderó v prah. Beži iz take družbe, če ti je tudi težko in misliš, da brez nje ne moreš živeti.

Če si pa po nesreči ali lahkomišljenosti vendar zašel mej dušne razbojnike, tedaj se poprimi drugega pravila, namreč krepke b r a m b e. Srčen popotnik se brani, kolikor more, ako ga napadejo roparji. Enako mora ravnati tudi kristijan; braniti se mora,

ustavljati se jim z božjim orožjem, z molitvijo, s sv. vero, kakor pravi sv. Pavel.

Ustaviti se jim mora brez odlašanja in obotavljanja. Kakor je lahko iskro pogasiti, iz katere bi nastal lahko velik požar, tako lahko je tudi majhno zapeljevanje in napadanje od začetka premagati. Ustavi se, kristijan, precej od kraja slabim mislim in željam, ne zadržuj se pri njih, premagaj jih ti, da one tebe ne premagajo. Upri se pa tudi z vso resnostjo zapeljevanju dušnim roparjem, satanu, svetu in mesu. Bodi odločen, prisezi sam pri sebi: naj velja, kar hoče, ne udam se vam; pojdite sami v krčmo, na ples, ponočevat, jaz ne grem; ne poslušaj zapeljivcev, ki ti pravijo: Le samo enkrat danes pojdi, stori, dovoli; zavrni ga resno, določno: Ne, nikoli!

Zaupaj pa pri tem tudi na božjo pomoč. Spomni se kralja Davida, ki pravi: *Gospod je moja luč in moja pomoč, koga se bom bal? Ako se mi hudobni bližajo, bodo oni, moji sovražniki, ki me stiskajo, oslabei in padli. Zaupaj v Gospoda, moško ravnaj; tvoje srce naj omočni in čakaj Gospoda.* (Ps. 21.)

En sam goreč zdihljaj, n. pr.: Moj Bog, pomagaj mi! te bo osrčil, da boš srečno premagal dušnega sovražnika.

Ako si pa bil tako nesrečen, da si prišel v roke razbojnikom, da so te oropali milosti božje, ranili tvojo dušo, tedaj ravnaj po tretjem pravilu: Hiti k usmiljenemu Samarijanu, da ti vlije vina in olja v rane, te obveže in te spravi v varen kraj. Ta Samarijan je Jezus Kristus, ki v zakramentu svete pokore celi rane, ki so ti jih zadali tvoji sovražniki in ti milostljivo povrne, kar so ti vzeli, namreč svojo ljubezen in posvečujočo milost božjo. Ne boj se ga, češ, saj me ne bo sprejel: vedi, da je v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spreobrne, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore. (Luk. 15, 7.) Ne odlašaj tedaj priti k Samarijanu, zakaj dlje ko boš odlašal, hujše bodo tvoje dušne rane, težje jih ozdraviš; da, primeri se ti lahko, da bi moral na njih umreti, in kaj bo s tvojo dušo?

Žalostno pa resnično je, da ljudje mesece in leta odlašajo s pokoro, nočejo rabiiti zdravila za svojo dušo, svete spovedi, ko vendar vedó, da je vedno nad njimi razsrjeni sodnik, ki zna vsak trenotek udariti jih s svojo strelo, poklicati jih pred sodbo in tudi ostro soditi.

Pri koncu sem. Ali bodo moje besede rodile kaj sadu? Bog vé! Znani so vam sovražniki naše duše: Hudič, svet in meso; bežite pred njimi. Ali če se jih ne morete ogniti, vstavite se jim precej, določno, poženite jih od sebe s pomočjo božjo, da vam ne vzemó največjega zaklada božje milosti; ako so vam ga pa vzeli, skrbite, da ga dobite nazaj pri usmiljenem Samarijanu, Jezusu Kristusu, *ki noče smrti grešnikove, ampak da se spokori in živi.* Amen.

P. J.

2. Ljubezen do bližnjega.

Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.

Luk. 10, 27.

Prijetno bi bilo na svetu, ko bi vsi ljudje ljubili Boga in ko bi se tudi mej seboj ljubili z avoljo Boga. To je pa tudi naša dolžnost, ako sploh hočemo biti zveličani; ljubiti moramo Boga, ljubiti moramo svojega bližnjega. To nam pové današnji sveti evangelij. Ko je namreč neki farizej vprašal Jezusa, kaj naj stori, da bo zveličan, odgovoril mu je Učenik: *Kaj je v postavi pisano? Kaj bereš?* In farizej mu odgovori z besedami sv. pisma: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje misli in iz vse svoje moči — in svojega bližnjega kakor sam sebe.* Prav si odgovoril, pravi Gospod; *tako stóri in boš zveličan.*

O prvi važni zapovedi: da smo dolžni in zakaj smo dolžni Boga ljubiti, ne bomo danes govorili, pač pa hočem nekoliko izpregovoriti o drugi: da smo dolžni in kako smo dolžni bližnjega ljubiti. Saj tudi Jezus o prvi zapovedi danes le mimogredé govori, toliko bolj nam pa drugo priporoča v priliki o usmiljenem Samarijanu.

I. Da je naš bližnji vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik, to vemo že iz katekizma. Nastane pa vprašanje: zakaj moramo bližnjega ljubiti? Najprvo za to, ker nam je Gospod Zveličar, ki je naš Bog, sam to z a p o v e d a l. Kar pa Bog zapové, to moramo storiti, ako se hočemo zveličati. Nobene druge stvari nam on ni priporočal tako pogosto in tako gorko, kakor ravno ljubezen do bližnjega.

Že v starem zakonu je Bog ukazal po Mozesu slehernemu človeku, rekoč: *Svojega bližnjega ljubi kot sam sebe.* (3. Moj. 19, 18.)

Isto zatrjuje tudi v današnjem evangeliju, govoreč učeniku postave: *Stori tako in boš živel.* (Luk. 10, 28.) Dalje pravi on, da je ravno ljubezen do bližnjega ono znamenje na človeku, na katerem se spozna, kdo je njegov učenec in kdo ni, kdo je dober kristijan in kdo ni. *Na tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci,* pravi, *ako bote ljubezen imeli mej seboj.* (Jan. 13, 35.) In res so se v prvih časih krščanstva kristijani najbolj v tem ločili od poganov, ker so se tako bratovsko ljubili, tako, da so jih celó pogani občudovali, rekoč: »Glejte jih, kako se ljubijo mej seboj!« Ali ne velja to tudi za današnje čase? Ako se v kaki družini vsi mej seboj ljubijo, bratje in sestre, oče in mati; ako vlada prava ljubezen in spoštovanje mej starim očetom ter staro materjo in gospodarjem in gospodinjo, je to znamenje, da veje in vlada v tisti hiši krščanski duh. Kjer je pa veden kreg, prepir in sovraštvo, tam je pa majhen pekel že tu na zemlji.

Gospod Zveličar imenuje nadalje zapoved: *Ljubi svojega bližnjega* svojo in novo zapoved. Pravi namreč: *To je moja zapoved, da se ljubite mej seboj.* (Jan. 15, 12.) Na drugem kraju pa govori: *Novo zapoved vam dam, da se ljubite mej seboj, kakor sem jaz vas ljubil.* (Jan. 13, 34.) »Svojo« jo imenuje on v znamenje, kako ljuba mu je ljubezen do bližnjega; »novo« pa jo imenuje — ne za to, kakor da bi je v starem zakonu še ne bilo, ampak za to, ker nas je on sam z lastnim zgledom učil, kako moramo to zapoved izpolnjevati, kako moramo bližnjega ljubiti. In res, predragi, le opazujmo Gospoda, kako tri leta in pol hodi okrog iz kraja v kraj. Kaj pa dela? Bolnike ozdravlja, mrtve obuja k življenju, žalostne tolaži, nevedne poučuje, grešnike uči in svari, pravične, nedolžne utrjuje v dobrem, jih varuje pred zapeljevanjem in pohujševanjem — skratka: njegovo srce ljubi bližnjega, vsacemu pomaga v telesnih in dušnih zadevah, povsod deli dobrote, za vsacega, naj bo star ali mlad, bogat ali reven, učen ali preprost, ima prijazno ali pa tudi bolj ostro besedo, kakor se mu bolj prav zdi. Deleč pa razne dobrote ljudem, se ne boji ne truda, ne vročine, ne dolzega pota; vse rad prenese, lakoto, žejo, zaničevanje farizejev, samo da more bližnjemu siromaku pomagati na duši ali pa na telesu. Po dnevi je delal za bližnjega, po noči je molil zanj. Največjo ljubezen do ljudi pa je pokazal s tem, da je umrl zanje. Zato on po pravici govori: *Večje ljubezni nima drugi kot oni, ki dá svoje življenje za svoje prijatelje.* In to je sam storil. Vse je dal: zdravje, dobro ime in nazadnje tudi drago življenje

svoje, samo da bi človeka storil srečnega, ker je dobro vedel, da brez njega nihče ne more biti zveličan.

Ker je on bližnjega ljubil, za to pa tudi po pravici zahteva, da ga tudi mi ljubimo; zato pa tolikokrat pravi: *Novo zapoved vam dam, da se ljubite mej seboj, kakor sem jaz vas ljubil.*

In zakaj ne bi bližnjega ljubili? Saj je po božji podobi stvarjen, kakor mi, odkupljen je s tisto krvjo Kristusovo, kakor mi; tisti namen ima, kakor mi — namreč enkrat v nebesa priti.

II. Slišali smo, da smo dolžni bližnjega ljubiti. Nastane pa vprašanje: Kdaj pa to svojo ljubezen do bližnjega v dejanju kažemo? — Katekizem nam na to odgovarja, ko pravi: Bližnjega ljubimo s tem, da mu vse dobro hočemo, in, če je mogoče in potrebno, mu tudi dobro storimo. Še krajše je pa Zveličar razložil to zapoved, rekoč: *Vse, karkoli hočete, da vam ljudje storé, tudi vi njim storite!* (Mat. 7, 12.) Mi pa radi vidimo, ako nam drugi vse dobro na duši in na telesu želé in privoščijo. Ako to storé, pokažejo svojo ljubezen do nas. Tako pa tudi mi drugim vse dobro želimo in privoščimo in to res prav iz srca. Ob raznih prilikah si ljudje srečo voščijo: ob novem letu, ob godu — tista voščila, predragi, prihajajo naj iz srca, iz prave ljubezni do bližnjega, zavoljo Boga.

Bližnjega ljubimo, ako mu po besedah katekizmovih tudi dobro storimo, dobre te skazujemo. Torej dela ljubezni opravljamo. »Kdor svojega bližnjega ljubi«, pravi sveti Avguštin, »ta stori vse, kar mu je mogoče, da mu ohrani telesno in dušno zdravje.«

Po tem nauku Avguštinovem bomo za svojega bližnjega pred vsem molili, ker vemo, kako močna je pred Bogom goreča, prisrčna, zaupljiva molitev. Zato marsikdo za svojega sovražnika noče moliti, rekoč: »Pa še molil bom zanj!« To je znamenje, da nima ljubezni do njega. *Molite drug za drugega!* opominja nas sveti Jakob. Moliti moramo posebno za grešnike, da bi zopet zadobili dušno zdravje posvečujoče milosti božje in se izpreobrnili. Če se nam res smilijo, ker so v taki dušni nesreči smrtnega greha, skušali jih bomo iz te nesreče izkupati: z molitvijo in tudi z besedo. Moliti moramo za pravične, nedolžne, da bi ohranili posvečujočo milost božjo in je ne izgubili s smrtnim grehom. Moliti moramo nadalje za nesrečne, da bi jim Bog dal potrpljenje; za bolnike, da bi ozdraveli ali vsaj srečno umrli itd.

Bližnjega ljubimo, ako mu v nesreči, ki ga je zadela, pomagamo; ako ga ne pustimo brez miloščine, brez pomoči, kakor

sta levit in judovski duhovnik storila z na pol mrtvim človekom, ki je padel mej razbojnik: Šla sta kar mimo. Kolika trdosrčnost to! Pripomniti pa moramo, da smo dolžni revežu pomagati, če sami moremo in če je revež v resnici potreben; ali kakor pravi katekizem: »če je mogoče in potrebno.« — Lenuhov, ki bi lahko delali, pa nočejo, ni treba podpirati. Do resnično potrebnih imejmo pa usmiljeno srce: radi jim pomagajmo v revščini in bolezni. To naše delo ne bo ostalo brez plačila. Gospod Jezus pravi: *Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli.* Prilike za to ljubezen do bližnjega v dejanju izvrševati, imaš vsak dan; gotovo poznaš kakega tacega reveža, ki si sam ne more nič pomagati; za reveže skrbé pa tudi dobrodelna društva; ako pristopiš k njim ter daruješ mali denarni donesek, ravnaš po zgledu »usmiljenega Samarijana«, katerega je Jezus sam pohvalil.

Kdor v resnici ljubi bližnjega, ta tudi voljno prenaša njegove slabosti in sicer iz prave krščanske ljubezni po besedah sv. Pavla, ki pravi: *Drug družega bremena nosite!* Ljubezen ne obsodi koj bližnjega zaradi njegovih napak, ampak ga izgovarja, rekoč: Tega on ni morda toliko iz hudobije storil, ampak bolj v naglici, v nevednosti, ali je bil od drugih zapeljan itd. — Katekizem pravi dalje, da bližnjega ljubimo, »ako mu nikoli nič hudega ne želimo, ali celó kaj tacega storimo, kar mu je neprijetno ali škodljivo.« Ali kakor zopet Kristus pravi: *Kar nočeš, da bi tebi drugi storili, tega tudi ti drugim ne stori.* Mi pa nimamo radi, da bi nam drugi slabo želeli, kako nesrečo privoščili — še manj bi nam bilo pa všeč, če bi nam kaj hudega storili. Tako tudi drugi tega nimajo radi in mi bi se pregrešili zoper ljubezen do bližnjega, če bi mu iz jeze do njega le slabo želeli, kako nesrečo prav iz srca privoščili, mu bili nevoščljivi zavoljo kake sreče; zoper ljubezen do bližnjega pregrešimo se tudi z jezikom, ako bi ga črnili, ob dobro ime pripravili, obrekovali in opravljali, le samo slabo sodili, ga zaničevali ali celó preklinjali; zoper ljubezen do bližnjega bi bilo, mu kaj tacega storiti, kar mu je neprijetno ali škodljivo, ga n. pr. z goljufijami ali zvijačami ob premoženje pripraviti ali drugače na premoženju, zdravju ali blagu škodovati. Naj vsak to le sam na-se obrne in se vpraša: ali bi se mu to prav zdelo ali ne. Torej: »Kar nočeš, da bi drugi tebi storili, tega tudi ti drugim ne stori.« Zato pravi sveto pismo: *Nič krivičnega ne delaj, ne v sodbi, ne pri vallu, ne pri meri in tehtnici.* (III. Moj. 19, 35.)

Zoper krščansko ljubezen je vse maščevanje, naj bo krivica, ki nam jo je bližnji storil, še tako velika. *Moje je maščevanje in jaz bom povrnil o svojem času* (V. Moj. 32, 35.), govori Gospod. Kdor se torej maščuje nad svojim bratom zavoljo prizadete mu krivice, ta se polasti pravice, katero je Bog sam sebi prihranil. Nasproti je pa njegova odločna volja, da svojemu bližnjemu usmiljenje skazujemo, ker le onim hoče biti usmiljen, ki bodo do drugih usmiljeni.

Močno se pregreši zoper to zapoved, kdor zatira vdove in sirote, vedno proč zapodi vsacega reveža; ali celó starišem, bratom in dobrotnikom ne skazuje nikake ljubezni. — Tam leži morda star, bolan oče na trdih tleh v kakem kotu; ali nehvaležni sin mu še drobtin ne privošči, ki od njegove mize padajo, marveč komaj čaka, da bi mu očeta ali mater že skoro smrt iz hiše spravila. Kako težak odgovor čaka take neusmiljene! (Bogatin — Lazar.)

Močno se pregreši zoper krščansko ljubezen, kdor daje pohujšanje, kajti večje krivice ne more nihče svojemu bližnjemu storiti, kakor če mu je vzrok, da pade v greh.

Da bo ljubezen prava, ne smemo bližnjemu nič hudega želeti in storiti, temveč vse dobro želeti in kolikor moč storiti — in sicer zavoljo Boga, ker on to zahteva in nas uči z lastnim zgledom. — Vsi torej vemo, kaj je ljubezen do bližnjega; le še eno nam je potrebno, to namreč, da kar smo slišali, tudi izpolnjujemo po evangeljskem povelju: *Pojdi in tudi ti tako stori*. Amen. —k.

Trinajsta nedelja po Binkoštih.

I. Dobra dela in stan smrtnega greha.

(Z ozirom na sv. leto.)

Ko je Jezus zagledal gobove može, je rekel: *Pojdite in skažite se duhovnom.*
Luk. 17, 14.

Kaj pomenijo v današnjem evangeliju gobovi može? Kaj drugzega pač, kot grešnike, zlasti grešnike v stanu smrtnega greha. Kakor je namreč gobova bolezen hudo velika nesreča za človekovo telo, tako je tudi druge vrste bolezen, greh, velika, silno velika nesreča za človekovo dušo. Dà, nesreča smrtnega greha je grozna.

Oropa nas posvečujoče milosti božje in ž njo božje ljubezni in pravice, biti otroci božji; nakoplje nam božje kazni in, če umrje človek v takem stanu, je pogubljen na veke. Smrtni greh nam tudi vzame vse zasluge za nebesa, katere smo že pridobili z dobrimi deli ter nas stori nesposobne, pridobivati si novih zaslug za nebesa.

Na to poslednje hočem danes iz posebnega vzroka obrniti vašo pozornost na versko resnico, namreč, da dobra dela, storjena v stanu smrtnega greha, niso zaslužna za nebesa. To vam bom razložil v I. delu; v II delu pa vam navedem razloge, zakaj naj grešnik dobrih del vendarle nikar ne opušča.

I. 1. V smislu sv. pisma in cerkvenih učenikov govorim, če rečem, da se duša v stanu smrtnega greha nahaja kakor v nočni temi. Sv. Pavel v svojih listih večkrat govori o *noči* in *temi*, o *dnevu* in *svetlobi*, to je o grešnem stanu in o stanu posvečujoče milosti, čednosti in dobrih del. Sveta cerkev opomni precej prvi dan cerkvenega leta, prvo adventno nedeljo, kristijane s temi-le apostolovimi besedami: *Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.* (Rim. 13, 12—14.) In zopet nam govori sv. cerkev z besedami apostolovimi tretjo postno nedeljo: *Bili ste nekdanj tema, sedaj pa ste svetloba v Gospodu. Kakor otroci svetlobe hodite in nikar se ne vdeležite nerodovitnih del teme.* (Ef. 5, 8. 11.) Kakor človeško oko ob gosti nočni temi ne more ničesar zapaziti ter nihče ne more znamenj in del bližnjega takrat zaznati, tako tudi Bog človekovih del, v temi smrtnega greha storjenih, takorekoč ne zazna ter se kot najsvetejši ne more toliko ozreti na-nje, da bi jim odločil večno plačilo. Sv. Gregorij Veliki vpraša po pravici: »Kaj je življenje grešnikovo družega kot noč?« Od tistega trenutka, ko si dovolil v smrtni greh, zašlo ti je solnce pravice ob jasnem dnevu, zginila je dušna luč, ljubezen božja.

Kajn in Abel, brata, sta storila oba eno in isto delo, vsakteri je prinesel Bogu dar. Toda, kako različno je Bog sprejel vsakterega dar! Sv. pismo pravi: *In Gospod je pogledal na Abela in na njegove dari; na Kajna pa in na njegove dari ni pogledal.*

(I. Mojz. 4, 4. 5.) Bilo je, kakor bi Kajn ne bil daroval ničesar. Odkod ta razloček? Abel je bil pravičen, Kajn pa hudoben.

Taka je še sedaj. Kdor je v božjih očeh podoben pravičnemu Abelu, kdor je v stanu posvečujoče milosti božje ter stori kako dobro delo, všteje mu je Bog v zasluge za nebesa. Kdor je v smrtnem grehu in stori isto dobro delo, on pa nima nikacega zasluženja, ker je, kakor Kajn, v nemilosti pri Bogu.

Še druga primera. Naj si bo kaka jed še tako dobra in dragocena, če bi se postavila na mizo v umazani skledi, ne bi nam jed mogla iti v slast, še gnjusna bi se nam zdela taka jed. Tako tudi Gospodu Bogu ne more biti všeč kako dobro delo, ako pride iz nečednega, grešnega srca.

2. a) Da še boljše umemo to, pogledjmo na prvotni vzrok, zakaj Bog grešnikovih dobrih del ne more nebeško poplačati. Kaj pa je grešni stan? Ali ni to smrtni stan? Ali ne pravi sveti Jakob: *Greh pa, ko je storjen, rodi smrt.* (1, 15) Ali nima smrtni greh svojega imena odtod, ker usmrti dušo na njenem nadnaravnem življenju, ker ubije duši ljubezen, prijaznost, milost božjo, ki je vir nadnaravnega življenja? Sami povejte: Ali more telesni mrlič kaj storiti s svojimi udi? Gotovo ne. Tako pa tudi, kdor je mrlič na duši, ne more storiti nobenega za večno zveličanje zaslužnega dejanja. Kakor je sam mrtev, tako so tudi njegova dela mrtva. Pogledjte drevo, ki ima suhe ali gnile korenine; ali morete pričakovati, da bo ozelenelo ter rodilo sad? Ali nisi ti, grešnik, tisto suho, zamrlo drevo, katero ne more donesti nobenega sadu za večno življenje? Kristus govori: *Malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu.* (Mat. 7, 18.) In tisto malopridno drevo si zopet ti, kristijan, v stanu smrtnega greha. Kristus pa zopet pravi: *Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.* (Mat. 3, 10.)

b) Daljni vzrok, zakaj grešnikova dobra dela niso zaslužna za nebesa, najdemo, če pomislimo, odkod prihaja zasluženje. Odkod pač more drugod prihajati zasluženje, kakor od našega Odrešenika Jezusa Kristusa, od njegovih neskončnih zaslug? Samo vsled teh morejo biti naša dobra dela zaslužna za večno življenje. Ne more pa se nam Jezusovo zasluženje obrniti v dobro ter naših del požlahtniti, ako nismo s svojim Odrešenikom združeni v sveti ljubezni ali milosti božji. V primeri je Jezus sam to naznanil svojim učencem po zadnji večerji, rekoč: *Jaz sem prava vinska trta. Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor*

mladika ne more roditi sadu sama od sebe, ako ne ostane na trli, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. (Jan. 15, 1. 4.)

In sedaj se vprašaj, duša krščanska: Ali moreš biti s Kristusom združena, ali ostaneš v njem, če pa živiš v smrtnem grehu? Oj, ti si ločena od njega, vez ljubezni med njim in med teboj je pretrgana po smrtnem grehu, ko si vedoma prelomila kako božjo ali cerkveno zapoved. Saj veš, da Jezus pravi: *Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi.* (Jan. 14, 21.) Sv. Avguštin pravi: »Ni ga sadu — ni ga za nebesa zaslužnega dobrega dela, ki bi ne izhajalo iz korenine ljubezni. Ljubezni pa nima tisti, kdor živi v stanu smrtnega greha. In kaj je s tistim, ki nima ljubezni, t. j. posvečujoče milosti božje, pové nam določno sv. Pavel v 1. listu do Kor., v slavnoznanem poglavju 13., katero se bere tretjo predpepelnično nedeljo, namreč: *Ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisem. In ko bi svoje telo dal, tako da bi gorelo, ljubezni pa bi ne imel, nič mi ne pomaga.* Ali ne sledi iz tega, da najboljša dobra dela, če niso storjena v stanu prave ljubezni, v stanu posvečujoče milosti božje, človeku nič ne koristijo za nebesa? Nasproti pa zasluži najmanjše dobro delo v stanu posvečujoče milosti božje večno plačilo. Nebeški učenik je rekel: *Kdorkoli vam dá piti kozarec vode v mojem imenu, ker ste Kristusovi, resnično vam povem, ne bo izgubil svojega plačila.* (Mark. 9, 40.)

3. Presrečna duša, ki si v posvečujoči milosti božji! Kako bogata si na zaslugah, in koliko bolj boš še obogatela, če ostaneš v tem blagonosnem stanu. Tvoja dobra dela so tisti zlati denar, s katerim si kupiš nebeško veselje.

Toda nesrečna, neizrečeno nesrečna duša, ki delaš v noči smrtnega greha, prazna si, brez zaslug si za nebesa. Sovražnica si svoje duše, kakor govori sv. Duh v bukvah Tobijevih (12, 10.) in sovražnica si samega Boga.

Pomisli, kristijan, da naravnost na tebi pokažem z g l e d ; ko bi ti storil danes en smrtni greh ter bi v tem stanu ostal brez popolnega kesa, brez odkritosrčne spovedi pol leta, in bi ne storil v tem času nobenenege družega smrtnega greha, kakšna bi bila tvoja dobra dela? Ti bi v tem šestmesečnem času mnogo molil, hodil v cerkev, celó ob delavnikih večkrat, postil se popolnoma v cerkvenem duhu, primerno svojemu premoženju dajal miloščino, svetoletnih procesij se zvesto vdeleževal, opravljal bi vsa svoja dela iz dobrega in najboljšega namena, trpel bi vse težave na vso moč

potrpežljivo. Pa kaj bi ti vse to koristilo? *Veliko sem delal, boš dejal, in s tistim možem v skrivnem razodenju (3, 17.) boš pristavil morda: Bogat sem in obilno premožen, in ničesar ne potrebujem. Glej, kristijan, tudi tebi, kakor onemu, odgovarja glas božji: Ne veš, da si reven in usmiljenja vreden, in ubog in slep in nag, da niti eno tvojih dobrih del ni zaslužno za nebesa. Zavoljo enega samega smrtnega greha bi moral biti pogubljen za vse veke!*

Pa bote dejali: To je pa grozna resnica! Jaz pa vam rečem: To je resnica svete katoliške cerkve, in jaz je vam ne morem in ne smem predrugačiti. Slišali ste jo že sto in stokrat, pa ste si večidel le malo ali nič iz tega storili. Če pa sedaj spoznate njeno grozno stran, potrudite se, iz nje izvesti primerne nauke za svoje življenje, t. j. glejte, da bote zmiraj brez smrtnega greha, zmiraj v stanu posvečujoče milosti božje.

II. Rečem pa dalje, da vendar le ne smemo opuščati dobrih del, akoravno bi nam rekla vest, da nismo v stanu posvečujoče milosti božje.

Zelo napačno bi ravnal tisti, kdor bi skoraj kar obupal, misleč si: »Jaz sem v stanu smrtnega greha, zato bom kar jenjal opravljati dobra dela; molil ne bom več, v cerkev ne bom več hodil, vbogajme ne več dajal, postil se ne več, procesij se ne več udeleževal, ker mi ni nič zaračunanega za nebesa.« Kdor bi tako mislil in storil, bi bil na zelo napačnem potu.

Dobra dela namreč, akoravno jih Bog grešniku ne more všteti v zasluge za nebesa, so grešniku vendar-le koristna, in sicer po nauku sv. Tomaža Akvinskega v trojnem oziru: 1. dobra dela storé, da se človek uri v dobrih delih ter se jih navadi opravljati; 2. prinesó človeku blagoslov božji v časnem oziru; 3. pripravljajo dušo, da doseže milost, spokoriti se ter z Bogom spraviti.

1. Torej sv. cerkveni učenik pravi, da se o b dobrih delih človek navadi dobrih del. Saj se vendar ne dá lahko misliti, da bi grešnik hotel vedno ostati v svojem nevarnem stanu, ampak ima namen, enkrat se spokoriti ter zveličati. Po začetni pokori pa si mora nabirati dobrih del, da dobi v nebesih za-nje plačilo, četudi ne vsled lastnega zasluženja, ampak vsled Kristusovega. Sv. Peter piše (II. 1, 10.): *Prizadevajte si bolj in bolj, da po dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje ugotovite. Kako težko pa bi se šele potem navadil dobrih del, ko bi jih sedaj opuščal! Česar se človek ne uči, tega tudi ne zna. Vojaki se v mirnem*

času pridno urijo v orožnih vajah, da bi v vojnem času bolj gotovo zmagali sovražnika ter ga pognali iz dežele.

Rimljan Katon ni sprejel nobenega za meščana rimskega, kdor ni imel žuljavih, utrjenih rok. Tako tudi Bog nikogar ne sprejme v nebeško kraljestvo, kdor se ni pridno vadil na zemlji v dobrih delih.

2. Dobrih del grešnik tudi za to ne sme jenjati opravljati, ker mu prinesó božji blagoslov v časnem oziru. Bog je večna dobrota in ne pusti ničesar nepoplačanega. Ako ne more grešniku poplačati njegovih dobrih del v večnosti, ker ta sam tega noče, poplača ga v časnem oziru, z zemeljskimi darovi, z odvrnitvijo kake nesreče od njega ali njegovega gospodarstva. Tako hoče Bog, da bi ob časnem blagoslovu grešnik začel hrepeneti po večnem blagoslovu v nebesih.

3. In tretji vzrok navaja sveti Tomaž Akv. ta, da dobra dela grešnikova pripravljajo njegovo dušo za spravo z Bogom. Dobra dela človekova so dostikrat vzrok, zakaj Bog tako prizanesljivo ravna ž njim, zadržuje svoje sodbe, ga pusti pri življenju, ko bi bil ta grešnik vendar že večkrat zaslužil naglo smrt in peklensko kazen. Neskončno usmiljeni Bog odvrča od njega večje skušnjave, da bi ne zabredel v še večje grehe ter slednjič popolnoma ne otrpnel v grehah. Razsvetluje ga močneje ter z notranjimi navdihmi priganja k pokori, da bi se spreobrnil, se zopet opravičil, ž njim spravil ter postal deležnik večnega zveličanja.

Naj navedem na podlagi učenih in pobožnih bogoslovcev še en vzrok, zakaj naj grešnik nikar ne opušča dobrih del; za to namreč ne, ker dobra dela, storjena pred smrtnim grehom z novim stanom posvečujoče milosti oživé. V tem smislu piše sveti Pavel (Hebr. 6, 10.): *Bog namreč ni krivičen, da bi pozabil vašega dela in ljubezni, katero ste skazali njegovemu imenu, ker ste svetim stregli in strežete.*

Zakaj sem vam, verni poslušavci, danes vse to razlagal? Zato, da bi vsakteri, kogar to zadene, danes, sedaj v sv. letu, tredno sklenil, oprostiti se tiste nevarne, dušne bolezni, rešiti se dušne smrti, ki mu more vsa njegova dobra dela ukončati, ali vsaj tako zakriti, da jih le stan posvečujoče milosti božje zopet spravi na svetlo. Vsak grešnik naj bi sedaj rekel sam pri sebi: »Nočem več odlašati s pravim kesom, s spovedjo, z zado-stovanjem. Ne bom čakal zadnjih dni sv. leta, ampak précej prihodnjo nedeljo, précej ob prvem prazniku hočem opraviti dobro

spoved, in sicer, če treba in mogoče, tudi dolgo spoved, da ne bom več dalje samemu sebi kradel zaslug dobrih del za nebesa. Kaj bi bilo z mojo dušo, ko bi prišla na-me svetopisemska prerokovana noč, ko ne bom mogel več delati! Storil bom po besedah današnjega evangelija, ubogal bom Jezusa, ki nam kliče po sv. cerkvi: *Pojdite in skažite se duhovnom!*

In ko si se spreobrnil, dragi moj, ko si po navodu preroka Ecehiela (18, 31) vrgel od sebe vse svoje pregrehe ter si naredil *ново srce in novega duha*, potem se ne boj ničesar bolj, kakor tistega greha, ki vodi v smrt. In to bodi na koncu današnje pridige zopet rečeno vsem in vsacemu posebej: **S m t n e g a g r e h a** in bližnje priložnosti vanj se varujte kot najhujšega gada! Pri preroku Izaiju stoji zapisano: *Gorjé nezbožnemu, hudo zanj, ker po delih njegovih rok mu bo povrnjeno.* (3, 11.) Zato ubogajmo sv. Pavla, ki nam kliče: *Dobro pa delajmo, in se nikar ne utrudimo; ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo.* (Gal. 6, 9.) Amen.

V. Bernik.

2. P. Damjan Devester in govovi na Molokaju.

Večje ljubezni od te nima nobeden, če kdo da svoje življenje za svoje prijatelje.
Jan. 15, 13.

Kolikorkrat herem ali slišim o gobovih, vselej me obhajajo dvojna čustva. Čutim namreč globoko usmiljenje s temi najnesrečnimi ljudmi; zraven pa me navdaja tudi velika hvaležnost do Boga, ki nas v naših krajih milostno varuje te najstrašnejše bolezni.

Gobova bolezen je doma na Jutrovem in je bila znana že o Mozesovem času. Sestra Mozesova je bila kaznovana z gobami, ker je godrnjala zoper svojega brata — poslanca božjega. O Jezusovem času je bilo posebno veliko gobovih. Kakor drugim bolnikom, je Jezus posebno pomagal tudi tem revežem. Kakor slišimo v današnjem evangeliju, jih je kar deset naenkrat ozdravil. Gobova bolezen je nalezljiva, zato so take reveže odločili od zdravih in so morali živeti v samotnih krajih, daleč od drugih ljudi in so smeli nazaj priti v človeško družbo šele, če so popolnoma ozdraveli, kar pa se je le redko zgodilo, in še tedaj so morali imeti pri Judih spričevanje od duhovnikov, da so res zdravi. Začetek te bolezni se pokaže v tem, da se po obrazu in po životu naredé rumenkaste ali črnikaste pike in lise. Te s časom otečejo, koža se sveti ali tudi popoka, in iz teh oteklin teče gnoj. Obrvi, lasje in

kocine izpadajo, oči se globoko uderó, mečji deli telesa jamejo gnjiti, najprvo nos, ušesa, pozneje tudi prsti in slednjič tudi cele roke in noge. Obraz je strašno razjeden in včasih tako spačen, da bolnik ni skoro več človeku podoben. Gobovi pri zdravem osrčju počasi zgnije. Zdravila proti tej bolezni ni, in katerega je napadla, zapadel je smrti, ki pa pride včasih še-le čez več let. Edina dobrota pri tej bolezni je ta, da gobovi ne čutijo posebnih bolečin in da morejo opravljati še svoja dela, dakler jim namreč ne odgnijejo roke ali noge.

Kakor rečeno, je ta bolezen doma na Jutrovem. Od tam se je pritepla s križarskimi vojaki tudi v naše kraje in je bila v srednjem veku tudi pri nas domača. Pri nas in na Nemškem so bile v 13. stoletju skoraj pri vsakem večjem mestu bolnišnice za gobove. Samo na Angleškem se je naštelo v tistih časih 120 bolnišnic za gobove. Počasi je ugasnila ta bolezen v naših krajih. Po Aziji in Afriki pa do danes ni izmrla, in zahteva vsako leto veliko žrtev. Posebno huda je ta bolezen zadnjih 60 let na sendviških otokih, kjer imajo poseben otok Molokaj, kamor vozijo take bolnike.

In o teh gobovih na Molokaju in o njih apostolu P. Damjanu Devester vam hočem danes kaj malega povedati. Dal Bog, da bi tudi to služilo v našo spodbudo in poboljšanje.

Pred kakimi 60 leti se je pripeljal na barki nek gobov človek iz Jutrove dežele na sendviške otoke in je ondi ostal. Gobova bolezen, katero je s seboj prinesel, se je pokazala še-le, ko je bil dalj časa že na otokih. In od tega so gobe našli drugi; in ker ondotno podnebje posebno ugaja tej bolezni, se je tam silno udomačila, in jih je vedno po kakih osem do devetsto gobovih. Ker je bolezen neozdravljiva, ni mogla ondotna vlada družega storiti, kakor da je za te usmiljenja vredne bolnike odločila poseben otok Molokaj, kamor so vsaki teden 10—15 novih bolnikov pripeljali. Na tem otoku so bili gobovi sami sebi prepuščeni. Obdelovali so sami v last jim pripuščena zemljišča; kar jim je potem še primanjkovalo, dovaževali so jim vsaki teden na vladne stroške potrebnega živeža. Ali v duhovnem oziru so bili prav zapuščeni. Dolgo niso imeli nobene duhovne pomoči. — Leta 1873. pa je te gobove obiskal škof sendviških otokov. Na tej poti ga je spremljal misijonar P. Damjan Devester, doma iz Belgije iz misijonskega semenišča presv. Srca, takrat 33 let star. Gobovi so se mu tako

smilili, da je sklenil pri njih ostati. Poprosi škofa, in ta mu dovoli. Kdo je bil tega bolj vesel, kakor naš misijonar P. Damjan, kateremu se je izpolnila želja, žrtvovati se popolnoma v službo božjo, in pa govovi, ki so dobili svojega duhovnega pastirja. P. Damjan je dobro vedel, da se je s tem korakom zapisal takorekoč med mrtve in da je s skrbjo za gobove sprejel tudi njih bolezen, katera ga bode gotovo prej ali pozneje napadla. Ali velikodušno se je daroval Bogu, o katerem je vedel, da je dober plačnik, in nikoli se ni kesal svojega daru. Edino, kar je terjal od vlade, je bilo dovoljenje, da bi smel vsak mesec enkrat otok zapustiti in k spovedi iti na kak drug otok, kjer so bili katoliški misijonarji. Ali dolgo mu niso hoteli tega dovoliti, boječ se, da bi gobove bolezní še drugam ne zanesel. Še-le ko so vladi dokazali, da imata duhovnik in zdravnik v tej zadevi izjemno stališče, se mu je tudi to dovolilo. — Preobširno bi bilo, ko bi vse natančno popisoval, kaj je ta misijonar vse delal in trpel med gobovimi. Le glavne reči naj navedem.

Šestnajst dolgih let je preživel med svojimi gobovimi ovčicami. Zidal jim je kapele, šole, stanovanja; izpiral jim je rane, lajšal njih bolečine, tolažil jih v življenju in v smrti; kopal jim je jame in sam jih pokopaval. Ko je prišel na Molokaj, je dolgo časa prenočeval pod milim nebom pod košatim drevesom, kamor si je pogrnil borno posteljino opravo. Zidal je s pomočjo gobovih lično kapelo, katero je sam preslikal. Pri sv. maši mu je stregel gobav deček, na harmonij je igral gobav mladenič. Pri božji službi navzoči so bili samo govovi; nekateri s strašno spačenim in razjedenim obrazom, in silno neprijeten vzduh je napolnjeval kapeline prostore. Ali oče Damjan je bil ves srečen, če je mogel le količkaj pomagati svojim gobovim. Dobro je vedel, da na tem svetu ne morejo biti srečni, zato jim je hotel pridobiti vsaj večno srečo onkraj groba. Posebno v nedeljah in praznikih je bil o. Damjan silno vprežen, ker je moral na dveh naselbinah, ki ste bile dobro uro vsaksebi, obhajati dopoldansko in še popoldansko božjo službo. Tak dan si je še-le zvečer skuhal svojo jed, ker postrežnice ni imel nobene. Bil je naš misijonar trdnega zdravja in zdelo se je, da je zavarovan zoper gobovo bolezen, ali da ima čarovni oklep, ki ne pusti blizu nobene bolezni. Deset let je bil že med gobovimi, pa vedno zdrav. Še-le leta 1883. so se pokazala znamenja strašne bolezni. Toda o. Damjan se tega ni ustrašil in je opravljal svoja dela, kakor poprej v zdravih dneh. Pisal je svojemu bratu, da je

pač gobav postal, da mu je obraz razjeden, da se pa srečnega šteje, ker so mu roke zdrave in da more še vsaki dan maševati. Ali 28. marca l. 1889. je obležal in moči so hitro pojemale. Njegov duhovni tovariš in naslednik P. Vendelin ga je tolažil, da bo še živel; ali P. Damjan pokaže na črne lise, ki so nedvomno naznačevale bližnjo smrt. Opravil je še vesoljno spoved za celo življenje, prejel prav pobožno zakramente za umirajoče in mirno čakal smrti. Zadnje dni je bil prav vesel in je rekel svojemu duhovnemu tovarišu: Rad umrjem, ker vidim, da je dobro preskrbljeno za moje gobove. Dva duhovnika sta zdaj tukaj in tudi šolske sestre frančiškanke so prišle, da strežejo bolnikom. Misijon za gobove je tako zagotovljen in utrjen; jaz nisem več potreben, in lahko grem zdaj v svojo nebeško domovino. — Dne 15. aprila l. 1889. je mirno zdihtnil svojo dušo; njegovo truplo so nesli v cerkev, kamor so ga hodili kropiti gobovi, ki se skoro niso mogli ločiti od svojega dobrega očeta, ki je res v pravem pomenu dal svoje življenje za svoje gobove prijatelje. Naredili so mu grob pod košatim drevesom, kjer je prve dni spal, ko je prišel na otok. Gobovi pa ga ne morejo pozabiti; vsaki dan obiskujejo njegov grob in ga zaljšajo s cveticami.

To, predragi, je ob kratkem zgodba očeta gobovih, misijonarja Damjana. Kaj pa se mi učimo iz tega? — Prvič to, da je cerkev Kristusova prava, ki še vedno rodi take sadove, in da je bil P. Damjan pastir po zgledu Kristusovem, ki je tudi dal življenje za svoje ovce. Tega misijonarja so občudovali tudi protestantje, katerih je veliko v onih krajih, in katerih pastirji si ne upajo iti med gobove, ker imajo žene in otroke.

Drugič se učimo iz tega, kako dobro in tudi potrebno je, da podpiramo misijonarje. Res veliko dobro delo stori, ki kaj podeli za misijone.

Tretjič se zahvaljujmo Bogu, ker se nam ni bati gobove bolezn; pač pa prosimo Boga, da nas varuje dušnih gob, smrtne greha. Zakaj bolje je imeti tukaj telesne gobe pa čisto vest in priti tako v nebesa, kakor pa imeti dušne gobe in v njih umreti in pogubljen biti potem v pekel. Amen.

J. Ažman.

Priložnostni govori.

Govori za Marijine družbe.

5. Varuj se plesa.

Družbena vaša pravila, o otroci Marijini, vam mej drugim prepovedujejo ples, o katerem sem se vam namenil danes govoriti. Res je, da je večina izmed vas tako vrlih, da bi tedaj o tem celó treba ne bilo govoriti; toda so gotovi časi, n. pr. predpust, ko vas marsikaj vabi in vleče na plesišče; so gotovi prazniki, n. pr. tako imenovana »žegnanja«, ob katerih je ples žalibog skoraj povsod običajen; so gotovi družinski dogodki, gledé katerih se misli, da niso prijetni, ako ni plesa. Večkrat se vrhu tega oglašajo lahko-miselni, površni kristijani, ki ne nehajo zatrjevati, da ples nič hudega ni, da je to le nedolžno razvedrilo po trudapolnem tedenskem delu. Nevarnost je tedaj velika, da se tudi tebe, o krščanski mladenič, o krščansko dekle, ne loti skušnjava, da bi gledé tega postal nezvest svojemu družbenemu vodilu.

Sveti Duh nas opominja: *Z vso skrbjo varuj svoje srce.* (Preg. 4, 23.), in prepričan sem o vas, da se v resnici z vso skrbjo varujete zameriti se Bogu; in prav za to, ker hočete varovati svoje srce, sem se namenil govoriti o plesu, ker je ples v resnici nepopisljivo nevaren. Zakaj kakor hitro se vam priljubi ples, tako hitro bi se jeli odtegovati Bogu in ne bi trajalo dolgo in postali bi iz sinov in hčerâ Marijinih satanovi otroci. Saj je ples po trditvi nekaterih svetih učenikov satanova iznajdba.

Ako govorim o plesu, imam pred očmi ples, na katerem plešejo osebe različnega spola; zakaj ko bi plesale dekleta z dekleti, mladeniči z mladeniči, bi bil tak ples v resnici brez nevarnosti. Ako pa pogledam ples, kakoršen je v navadi, da namreč plešejo osebe različnega spola, moram reči, da je ples v resnici skoraj vedno nevaren. Da sveto pismo nikjer ne odobruje plesa, je tako-rekoč že samo ob sebi umevno. Pač pa nas svari modri Sirah: *S plesalko se ne pečaj, tudi je ne poslušaj, da kje ne pogineš po njeni zvijači.* (Sir. 9, 4.)

Jako ostro govoré zoper ples sveti cerkveni očetje. Res je sicer, da so morda tu in tam njih besede preostre; saj so pa bili tudi takratni plesi večinoma mnogo bolj razuzdani kot dandanašnji.

Sicer pa se tudi to ne dá tajiti, da, ako plesi že niso vedno pregrešni, da so pa skoraj vedno nevarni in da vsled tega tudi naši plesi zaslužijo grajo svetih očetov. Sveti Ambrož piše: »Le ona dekleta hodijo na ples, ki so hčere slabih mater in tudi hočejo slabe postati; ona pa, ki so čiste in sramožljive in tudi hočejo take ostati, se skrbno varujejo plesa.« Sv. Bazilij pa piše: »Zbirajo se možje in žene, mladeniči in dekleta, da potem plešejo in duše hudiču izročajo. Oh, koga naj potem objokujem — in jokati moram — ali zakonske, ali samske? Oboje; samski se vračajo domov z omadeževano čistostjo, zakonski pa z omadeževano zakonsko zvestobo.« Sveti Karol Boromej pa pravi, da je ples krog, katerega središče je hudič. Plesali so malikovalski narodi na čast svojim malikom — njih maliki pa so bili po trditvi svetega pisma hudiči. Kako grdo je tedaj za kristijana, ako časti s plesom — sicer nehoté — njega, katerega bi moral sovražiti!

Ako tedaj sveti cerkveni učenci in drugi zvesti sinovi svete cerkve tako obsojajo ples, ga morate gotovo tudi vi obsojati, ako hočete biti v resnici zvesti otroci svete cerkve.

Opominjam vas nadalje na to, kar ste obljubili in obljubile tedaj, ko so vas prinesli k sv. krstu, in to vašo obljubo so zapisali angeli v nebesih. Kaj ste obljubili? Obljubili ste odpovedati se satanu, njegovemu napuhu in njegovemu dejanju. To pa, kar ste obljubili, vam ni na prosto voljo dano, da bi smeli izpolnjevati ali ne, marveč vse to, kar ste pri sv. krstu obljubili, ste dolžni vestno držati. Vprašam vas tedaj, ali ni ravno ples v resnici hudičevo dejanje? Ali ni ravno to oklepanje oseb različnega spola, to strastno kretanje, ti poželjivi pogledi, ti pohotni pogovori in te grde želje, in vse to je pri plesu — ali ni vse to v resnici hudičevo dejanje? — Ali ni vse to nasprotno mišljenju in hotenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je bil sama svetost in čistost.

Za vas pa, krščanski mladeniči in dekleta, ki ste se Mariji popolnoma posvetili, je ples še kaj hujšega. Spominjam vas na besede, s katerimi ste se pred altarjem popolnoma Mariji izročili, ko ste govorili: »Izvolim tebe — vpričo svojega angela variha in vseh božjih svetnikov — za svojo Gospo, priprošnjico in mater. Trdno sklenem, da ti bom vedno zvesto služil itd. — Vprašam te tedaj, kakšen otrok pa bi ti bil one matere, katera se je v svoji deviški sramožljivosti celó angela ustrašila; kakšen otrok bi bil ti, ko bi zahajal na plesišče? Kako moreš reči, da vedno zvesto služiš Mariji, ako v nevarnost postavljaš angelsko čednost — sv. čistost? Pregovor

pravi: Kakoršna mati, taka je hči. Ti si sin, ti si hči Marijina; ali ji s plesom ne delaš sramote?

Marsikje se je že ogovarjalo duhovniku, ki je preganjal in z ostrimi besedami šibal ples, da se je in da se bo vedno plesalo. Ako se je vedno plesalo, ali mar vsled tega ples neha biti nevaren? Vedno so rastle strupene rože; ali so pa zavoljo tega dandanašnji manj škodljive?

In slednjič le pogledjmo one, ki so najbolj pogosti na plesiščih. Ali so to res vseskozi vzgledni ljudje, ali so to mar mladeniči in dekleta, ki so starišem v tolažbo in veselje? Ali niso mar to ljudje, ki se bojé zatajevanja, ki marveč lahkomiselnó korakajo po poti, ki vodi v pogubljenje.

Nikar se ne izgovarjaj in ne reči: Že večkrat sem plesal, že večkrat sem plesala in nikdar mi ples še ni škodoval. Kdorkoli le malo pozna spačeno človeško naravo in lastnijo plesa, ti mora odgovoriti, da ti ne verjame. Ako so svetniki v puščavi kljub ostremu spokorjenju imeli skušnjave, naj bi bil ti na plesišču brez skušnjav, na plesišču, ko se ogreva počutnost, ko se vzbuja domišljija in peša ljubezen do Boga. Ako piše novodobni neverec Bayle: »Ples ni za kaj družega kot za to, da pači človeško srce, ples je smrtni boj zoper sv. čistost«, kako moreš potem oporekati in trditi, da za-te ples ni nevaren.

Res je sicer, da niso vedno nečista dejanja posledice plesa, pa zavoljo tega še ples ni brez nevarnosti; saj nam šesta božja zapoved ne prepoveduje le nesramnih dejanj, marveč prepoveduje nam tudi nesramne misli in želje, in ravno te se prav posebno rade zbudajo na plesiščih. Kolikrat se pleše pozno v noč in to pred praznikom, ali pred postom! Kolikrat so ravno plesi že vzbudili nečimernost, sovraštvo, prepir in pretep! Plesalka Herodija je prinesla na krožniku glavo sv. Janeza Krstnika, kolikrat pa umori plesalec ali plesalka duše, ki so odrešene s predragoceno krvjo Gospoda Jezusa Kristusa.

Ugovarja se: plešem v razvedrilo. Ako je temu tako, zakaj pa ne pleše mladenič z mladeničem, deklet z dekletom; zakaj pa plešeš tem rajši, čim lepša je oseba, s katero plešeš. Le vprašaj, natančno vprašaj svoje srce in spoznal boš, da te ne vabi na ples želja po razvedrilu, marveč vabi te — poželjivost. Zopet drugi pravi: »Meni je samo za to, da znam plesati.« Kaj pa imaš od tega, ako znaš? Ali si boš mar s plesom služil ali služila kruha.

Ali je to mar potrebna in prikupljiva lastnost mladeniča ali dekleta, da zna dobro plesati?

Plesala je Marija, sestra Mozesova ob bregovih rdečega morja, plesal je David pred skrinjo Gospodovo, in nihče jima ni očital; in sveti Frančišek Saleški nekako dovoljuje ples v svojih spisih. To so ugovori, ki se jako pogostokrat slišijo.

Res je plesala Mozesova sestra Marija v zahvalo, da je Bog rešil svoje ljudstvo egiptovske sužnosti, res je plesal David poln svetega veselja pred skrinjo zaveze. Pa Marija je plesala brez plesalca in David je plesal brez plesalke, plesala sta za to, da sta s tem Boga častila. Res je tudi, da ples sam na sebi ni greh. Sveti Frančišek Saleški piše, da se ples dá primerjati z gobami, izmed katerih nekatere niso ravno strupene, sicer pa so tudi najboljše zdravju kolikor toliko škodljive. Isti svetnik dovoljuje sicer Filoteji tu in tam ples, pa treba je pomisliti, da je bila to gospa, pobožna gospa, katera je morala gledé tega ubogati svojega moža. Vam to ne velja, ker ne živite v zakonu in ste še celó Mariji na poseben način posvečeni. Sicer pa je tudi tej tolikanj vzgledni gospé naložil omenjeni svetnik, naj, predno gre na plesišče, eno uro premišljuje smrt in druge večne resnice, na katere naj tudi med plesom misli. — Ali dela mar tudi dandanašnja mladina tako?

Tedaj moremo med svetom živeti kakor redovniki in redovnice? — Ako se vam prepoveduje ples, se vam s tem ne prepoveduje sleherno pošteno razvedrilo. Prava pobožnost ni bila nikdar nasprotna pravemu veselju. Saj nas opominja kralj David, naj z veselim srcem služimo Bogu; apostol nam priporoča, naj se veselimo; dà, celó Jezus sam ni nikdar zavrgel poštenega razvedrila, jedel je celó s cestinarji, bil je v Kani na ženitnini. Kakor je spanje potrebno za naše telesne moči, tako je potrebno tudi razvedrilo. Toda z vsemi našimi razvedrili mora biti združena nedolžnost, ki naj jih posvečuje, in zmernost, ki naj jih vlada in vodi. Razvedrila in nedolžnih zabav se je treba posluževati kakor zdravila, ne pa kakor strupa, ki mesto da bi ozdravil, umori. — Nikar ne poslušajte ljudi, ki temu, kar sem danes povedal, nasprotno govore; saj to, kar je škodljivega — in to so plesi — nikdar ne more biti dobro.

Pripoveduje se, da se ostriga bisernica tem bolj zarije v morsko globočino, čim več je ona vredna, ker ji — rekel bi — že sama narava veleva varovati svoj zaklad. Tako moramo tudi mi srce, ki je polno biserov krčanskih čednosti, skrbno varovati, da ga

brezbožna roka ne oropa vse lepote. Ako vas tedaj kdo vabi na ples, recite odločno: Ne! In ako vpraša, zakaj ne, recite, zato ker je ples nevaren.

Ako bote vedno tako ravnali in ravnale, o, kako bote na sodnji dan osramotili nje, kateri so lahkomišno se klatili po plesiščih in so zaplesali neumrjoče svoje duše.

Ker pa Marijin sin in Marijina hči ne smeta gledati in paziti edino le na-se, marveč morata koristiti tudi drugim, vas prosim, svarite z modro in previdno gorečnostjo tudi druge pred plesom, zlasti sorodnike in prijatelje, in to vselej, kadarkoli se vam ponudi prilika. To bo v resnici Bogu prijetno delo krščanskega usmiljenja, delo, ki vam bo zaslužilo prav poseben blagoslov in prav posebno ljubezen vaše nebeške matere. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Krščanski oče.

V. S v e t i z a k o n. *)

Zakon je velika skrivnost... v Kristusu
in v cerkvi. Ef. 5, 32.

V dosedanjih štirih pridigah smo govorili o očetovskih dolžnostih: o imenu oče, o očetovskem poklicu, o očetovskih skrbeh in očetovskem veselju. (Duh. Pastir l. 1899.) Naš namen je bil s pomočjo svetega Duha vzbuditi spoštovanje in zanimanje za očetovski stan.

Govorili smo dobrim krščanskim očetom... Ali odkod vzeti krščanskih očetov, če ne bomo prej imeli krščanskih, pobožnih mož; in odkod vzeti dobrih, zakonskih mož, če ne bomo imeli vernih, pobožnih mladeničev in ženinov in pridnih krščanskih nevest. Zanikaren oče bo težko kar čez noč postal dober. Za vsak stan je treba vaje, je treba vzgoje, je treba šole. In to šolsko prekušnjo morajo očetje prestati tedaj, kadar nastopijo zakonski stan. Slab zakon je jama vseh pregreh in studenec vsega hudega za moža in za ženo, za očeta in za mater in za otroke. Nesrečen zakon uniči vse očetovo veselje in ves očetov trud.

Kako iz srca želim, da bi vsi zakonski srečno živeli, pa tudi, da bi vsi tisti, ki se nameravajo poročiti, sklenili res dober, Bogu dopadljiv zakon. Da bi se to lažje doseglo, govorim o svetosti

*) Z uporabo pastirskega lista ljubljanske škofije iz l. 1895.

zakonskega stanu in rečem: 1. Zakon je svet, ker ga je postavil sam Bog; 2. zakon je svet, ker napeljuje k svetosti; 3. zakon je svet, ker je Jezus Kristus zakonsko zvezo mej kristijani povzdignil v zakrament.

1. Če govorimo o svetem zakonu, pové že pridevek svet, da mora biti zakon kakorsibodi z Bogom v zvezi, ker sveto imenujemo le tisto, kar je z Bogom v dotiki. In o sv. zakonu, piše sv. Frančišek Saleški: »Svet je njegov začetek, njegov cilj in konec, njegov prid, njegovo znamenje in njegov zapopadek. (Fil. III. c. 38.)

Svet je začetek zakona. Zakaj? — Zato, ker ga je sam Bog postavil. Bog sam je ustvaril prvo ženo Evo, rekoč: *Človeku ni dobro samemu biti, naredimo mu pomočnico, njemu podobno.* In Bog sam je zopet Evo Adamu pripeljal in ju blagoslovil: *Naraščajta in množita se in polnita zemljo.* (I. Moz. 1, 28.) Prvi zakonski par je poročal nebeški Oče sam. Zgodilo se je to še takrat, ko sta bila Adam in Eva še v raju in v milosti božji, kar nam tudi priča o svetosti zakona; ni se to zgodilo potem, ko so prvi starši bili z grehom zaslužili prokletstvo božje. Pač je res, da je tudi zakonski stan zavoljo greha postal za mnogo težavnejši, kakor bi bil sicer, če bi ne bilo izvirnega greha. Ker je Bog že v raju postavil zakonsko zvezo mej Adamom in Evo, se učimo iz tega, da je krščanski zakon po volji božji in ne zoper voljo božjo. Dà, ravno zakonskemu stanu je Bog odločil na zemlji in v kraljestvu božjem prav posebno vzvišeno nalogo.

Kakor veste, imamo sedem zakramentov. Pet sv. zakramentov prejme lahko vsak kristijan, ker podeljujejo za različno starost in potrebo različne milosti. Dva sv. zakramenta — t. j. sv. zakon in pa mašnikovo posvečenje — morejo pa le nekateri prejeti. Ta dva sveta zakramenta sta na videz zeló daleč vsaksebi, in vendar imata oba eden in isti namen: skrbeti, da se ohrani sveta cerkev na zemlji in kraljestvo božje v nebesih. Mašniki skrbé za čeznatorno, duhovno življenje na zemlji; oni pridigujejo v imenu Kristusovem, da ne ugasne beseda božja, oni mašujejo in po presveti daritvi naklanjajo vernikom velike milosti, oni delé dušno hrano prav posebno po sv. zakramentih. Pri sv. krstu jih vpisujejo v sv. cerkev, v zakramentu sv. pokore sprejemajo nazaj zgubljene ovčice; oni so res duhovni očetje, ker rodé dan na dan novih duhovnih otrok za nebesa.

Pa komu naj bi mašniki govorili besedo božjo, komu delili sv. zakramente, če ne bi zakonski pošiljal vedno novih otročičev k sv. krstu in v šolo in k angelski mizi. Tako skrbita mašniški in zakonski stan vsak po svoje za kraljestvo božje; zakonski stan skrbi doma v hiši, mašniški stan pa v cerkvi; zakonski stan skrbi za natorno življenje, mašniški stan pa za čeznatorno življenje. Kakor so nekdanj matere pripeljale otroke k Jezusu, tako tudi še zdaj pošiljajo zakonski otroke, katerim so dali življenje, v cerkev k mašnikom, da jih tamkaj duhovno prerodé v sv. krstu in ozaljšajo z milostjo božjo. Mašniki brez starišev in brez zakonskih bi bili zidarji, ki bi prišli zidat hišo, pa ne bi našli nič kamenja navoženega; stariši dovažajo kamenje, duhovni ga pa obdelavajo, lepo układajo v zid in tako zidajo nebeški Jeruzalem — kraljestvo božje.

Preljubi zakonski! Če to premišljujete, se morate čuditi modrosti božji, ki je tako modro vse uredila, da sami pomagata utrjevati in razširjati kraljestvo božje, ali kakor pravi sv. Frančišek Saleški: »Zakonski stan je sadni vrt krščanstva, ki napolnjuje zemljo z verniki, da bo število izvoljenih v nebesih enkrat polno.« (Fil. III. 38.)

2. Umevno pa je, da to nalogo more izvrševati le krščanski, t. j. v duhu sv. cerkve sklenjeni zakon.

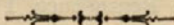
Dandanes se sploh zelo rado pozabi, zakaj smo na svetu: namreč za to, da Bogu služimo in svojo dušo zveličamo. Tudi zakonski stan je zato, da Bogu služiš in v njem svojo dušo zveličaš. Vsacega ženina bi hotel vprašati: zakaj se ženiš? Ali mar za to, da strežeš nasladnosti? Ali mar za to, da priženiš veliko premoženje? Ali mar za to, da boš potem živel brez skrbi in truda? O, ženin, tako ne misli krščanski ženin. — Ti se moraš ženiti, da dobiš pomočnico, tovarišico, tolažnico v življenju; pred vsem pa, da boš v zakonskem stanu posvečeval sebe in svojo ženo in svoje otroke — in tako zveličal sebe in celo svojo družino. Kar naravnost trdimo, da je zakonsko življenje tako, da priganja zakonske, da res Bogu služijo. Ali se mar motimo? Adam je govoril, kadar mu je Bog ženo pripeljal: *Človek bo zapustil svojega očeta in svojo mater, in se bo držal svoje žene, in bota dva v enem mesu.* (I. Moz. 1, 24.) Prvi zakon je bil po volji božji nerazvezljiv, za to je Kristus rekel: *Kar je Bog združil, naj človek ne loči.*

V začetku sveta je imel tudi mož le eno ženo, in ena žena le enega moža. Pozneje je bil zakonski stan zagazil v blato; celó pri Judih je bilo marsikaj nepopolnega, še bolj pa pri paganih. Žena je postala možu le bolj sužnja, in ni bila več druga polovica. Naš Odrešenik, ki je tolikanj pre naredil na svetu, je zopet zakonski stan očistil, posvetil in povzdignil na prvotno stopinjo. Kristus je postavil za zakon t r o j n o postavo: prvič, da more en mož imeti le eno ženo; — drugič, da je zakon nerazvezljiv do smrti; — tretjič, da si zakonska prizadevata v strahu božjem za medsebojno ljubezen in zakonsko zvestobo. Tako je naš Zveličar upregel človeško poželjivost v jarem zakonskega stanu — kakor govori škof Avguštin Egger.

Naš Gospod je v svoji božji modrosti dobro vedel, da brez urejenih zakonov ni mogoče krščanskega življenja. Saj uči skušnja, da v slabih zakonih ni nobene dobre vzgoje; koliko zlo n. pr. je, če žena popusti moža, ali pa, če se mož ne meni več za ženo in otroke. Le kjer sta en mož in ena žena skupaj, se dá zasnovati lepa enojna družina, ki se ljubi mej seboj, ker ima le eno korenino in tudi le en cilj in konec. Še tedaj, če vzame žena vdovca, ali mož vdovo in so v hiši dvojni otroci, velikrat ne gre prav gladko.

J. Mikš.

(Konec.)

Pogled na slovstvo.

A.

Drobtinice. XXXI. letnik. Uredil dr. Andrej Karlin. Založila Katoliška družba za Kranjsko. V Ljubljani, 1901. Natisnila Katoliška tiskarna. Str. 114. Cena vezanemu izvodu 1 K, broš. 90 h. Knjiga se dobiva v Katoliški bukvarni. — Mej časniki in zborniki, ki so proslavljali Slomškovo stoletnico, niso smele zaostati „Drobtinice.“ Saj so uprav „Drobtinice“ ena prvih ustanov, katere je veliki škof poklonil slovenskemu ljudstvu. Pomen „Drobtinic“ in bogato vsebino onih letnikov, katere je Slomšek sam uredil ali katerim je bil glavni sotrudnik, spoznamo iz članka „Slomšek in Drobtinice“, ki ga je spisal dr. A. Medved. Žalibog pa, da mora isti letnik „Drobtinic“, ki proslavlja stoletnico Slomškovega rojstva, žalovati za možem, ki ga smemo imenovati „drugega Slomška“, za rajnim, prezaslužnim kanonikom, dr. Fr. Lampetom. Blage lastnosti pokojnikove, njegovo neutrudno delavnost in obsežno delovanje, katero je Bog obilno blagoslovil, je opisalo spretno pero kanonika A. Kalana. Žalujejo pa „Drobtinice“ še za drugim možem, za rajnim zaslužnim predsednikom „Katoliške družbe za Kranjsko“. Z natančnim zani-

mivim opisom njegovega delovanja mu je postavil dostojen spominek urednik letošnjih „Drobtinic“, dr. A. Karlin. Mikavna spominska knjiga bo XXXI. letnik „Drobtinic“ zlasti onim romarjem, ki so lani romali v Rim. Romar Serafin prijetno opisuje, kaj so božjepotniki zanimivega doživeli in videli na potu v Rim in v mestu samem. — Članek o pomenu svetega leta je napisal za „Drobtinice“ dr. J. Gruden. Dr. J. M. Kržišnik in A. Kalan sta oskrbela celo vrsto mičnih pesmic. Enointrideseti letnik „Drobtinic“ je torej po svoji vsebini jako mikaven in raznovrsten in vreden naslednik Slomškovich in dr. Lampetovih „Drobtinic“.

—j.

B.

1. *Predigten auf die Festtage* auch als Lesung von Laien zu benutzen von August Perger, Priester der Gesellschaft Jesu. Mit kirchlicher Druckerlaubnis. Paderborn, 1901. Druck und Verlag der Bonifacius-Druckerei. Str. 414. 8°. Broširan izvod stane K 4:80. — Pergerjevo ime je dobro znano v homiletiki; njegove homiletične pridige za nedelje in praznike spadajo med boljše proizvode homiletičnega slovstva. Izdelane so pravilno in enotno, ob enem pa so vse homilije tako razložene, da je pojasnjeno vsako temnejše mesto evangeljskega oddelka (perikope). Sedaj izdane pridige za praznike ne opisujejo samo v vzvišenih besedah prazniških skrivnosti, ampak poglobitni namen jim je, da poučujejo. Pisatelj sam pravi v predgovoru, da hoče v svojih pridigah utrditi znanje v verskih in nravnih resnicah svete vere, zlasti pa pojasnjuje take resnice, ki se večkrat napadajo in napačno razlagajo. — Prav take pridige pa odgovarjajo potrebam sedanjega časa. Sicer so Pergerjeve pridige prav jasno in razvidno sestavljene. Po vsebini so tehtne in duhovite, tako da se vsak govornik iz njih prav mnogo nauči.

—j.

2. *Die Entscheidungen der heiligen Riten-Congregation* in Bezug auf Kirchenmusik nach der neuen Ausgabe der Decreta authentica zusammengestellt von Joseph Auer. Regensburg. Fr. Pustet 1901. Cena 1 K 8 h. Kongregacija za cerkvene obrede je v letih 1898 in 1900 oskrbela novo izdajo določil, spadajočih v njeno področje. Naslov dotične knjige (4 zvezki) se tako-le glasi: Decreta authentica Congregationis Sacrorum Rituum ex actis eiusdem collecta eiusque auctoritate promulgata sub auspiciis Ss. Domini nostri Leonis Papae XIII. Romae. Ex Typographia Polyglotta S. C. de propaganda fide. 1898 (1900). Potrebno omeniti je to, da je v novi izdaji izostalo mnogo zastarelih določil, ki dandanes niso več v veljavi. Kdor se bo torej v bodoče hotel sklicevati na odlok kongregacije svetih obredov, jih bode moral citirati po napominani knjigi. Da bi torej ustregel pevcem in pevovodjem, ki oskrbujejo cerkveno petje, sestavil je po omenjeni knjigi J. Auer vse odloke in določila, ki se nanašajo na cerkveno glasbo in petje. Kdor 128 strani broječo knjižico pregleda, bode vedel natanko, kaj katoliška cerkev gledé na cerkveno petje in glasbo dovoljuje ali izključuje. Zato bode knjižica ugajala našim duhovnikom, ki se želé poučiti o raznih cerkvenih zahtevah in dovoljenjih v prilog svete glasbe. Prav pripravno je stvarno kazalo, vsled katerega se hitro lahko poišče tvarina, katero čitatelj v naglici potrebuje. Dr. A. K.